ROK VII WARSZAWA, GRUDZIEŃ 1938 R. Nr 6

FARMACJA WSPÓŁCZESNA

CZASOPISMO

POŚWIĘCONE NAUKOWYM, ZAWODOWYM I SPOŁECZNYM ZAGADNIENIOM FARMACJI.
ŁĄCZNIE Z DODATKIEM NAUKOWYM p. n. „ACTA POLONIAE PHARMACEUTICA"
ORGAN STOWARZYSZENIA „NOWA FARMACJA"
KOMITET REDAKCYJNY STANOWI ZARZĄD STOWARZYSZENIA

REDAKTOR NACZELNY mgr KORNEL PIOTROWSKI
REDAKTOR ADMINISTR. mgr JAN STĘPIEŃ

Należność za prenum. prosimy wpłacać na kon. czek. P.K.O. 24.600 Właśc. konta Stow. „Nowa Farmacja" z zaznaczeniem „FARMACJA WSPÓŁCZESNA" Prenumerata roczna łącznie z dodatkiem naukowym „Acta Poloniae Pharmaceutica" 8 zł.; — dla członków N. F. 4 zł.; — numer pojedyńczy zł. 1.50 — z dodatkiem naukowym zł. 2.25.

Rękopisy winny być pisane czytelnie na jednej stronie arkusza z 5-cio cm. marginesem. Rękopisów redakcja nie zwraca. Przedruk artykułów w części lub w całości bez porozumienia się z redakcją — wzbroniony.

PRZYJMUJEMY OGŁOSZENIA TYLKO FIRM POLSKICH

CENY OGŁOSZEŃ:

na okładce 1-nicy za $^1/_2$ str.	zł.	100.—
na okładce 2-ga i 3-cia strona $^1/_1$	zł.	120.—
" " 4-ta "	" "	150.—
przed tekstem "	" "	100.—
za " "	" "	100.—
w tekście "	" "	120.—

za $^1/_2$ strony 20%, za $^1/_4$ strony 40% drożej
Ogłoszenia drobne 15 gr. od wyrazu
Z działu pośrednictwa (posady poszukiwane i zaofiarowane) Członkowie Stow. „Nowa Farmacja" korzystają bezpłatnie.

PANALGINA Geo

dwumetyloaminofenylodwumetylopyrazolonodorminal

BÓLE WSZELKIEGO POCHODZENIA I NASILENIA

DO STOSOWANIA DOUSTNEGO I POZAJELITOWEGO

DZIAŁANIE SZYBKIE DŁUGOTRWAŁE

TABLETKI po 0.25 g 2-4 TABL. DZIENNIE

AMPUŁKI po 2 ccm. DOMIĘŚNIOWO LUB DOŻYLNIE 1 AMPUŁKA 1-3 RAZY DZIENNIE

KROPLE 30-60 KROPLI pro dosi

PROSZEK DO RECEPTURY

Geo

Fabr. Chem. Farm. Warszawa, Żelazna 56

Z OKAZJI

NOWEGO ROKU

SWOIM WIELCE SZANOWNYM WSPÓŁPRACOWNIKOM, PRENUMERATOROM, INSERENTOM ORAZ CZŁONKOM STOWARZYSZENIA „NOWA FARMACJA"

SERDECZNE ŻYCZENIA PRZESYŁA

REDAKCJA

SZKOLNICTWO I STUDIA FARMACEUTYCZNE W SZWAJCARII.

Zagadnienie reformy studiów uniwersyteckich i przystosowania ich do potrzeb pracy zawodowej w życiu codziennym nurtuje i absorbuje uwagę wielu wolnych zawodów. Podobnie, jak w naszym zawodzie, słyszy się w świecie lekarskim czy prawniczym niezadowolenie z obecnych programów nauczania i podkreślenie braku należytego przygotowania praktycznego do pracy zawodowej.

Mając możność w r.b. zapoznania się z organizacją szkolnictwa i studiów farmaceutycznych w Szwajcarii, pragnę podzielić się z czytelnikami wiadomościami z tej dziedziny, poznanie bowiem tych zagadnień w innym kraju, zwłaszcza takim, gdzie są zadowolone obie strony, t.j. zarówno sfery naukowe, jak i zawodowe, — może ułatwić nam prace nad tymi zagadnieniami w Polsce. Oczywiście kwestia nauczania i pracy zawodowej są indywidualne dla każdego kraju i nie można bezkrytycznie przeszczepiać zwyczajów i metod pracy jednego kraju — do drugiego. Szwajcaria należy do tych szczęśliwych państw, gdzie obok przymusu nauczania istnieje dostateczna ilość szkół. Szkolnictwo w Szwajcarii jest kantonalne, t.j. każdy kanton, a jest ich 22, organizuje i utrzymuje szkoły w ramach swego samorządu. Dlatego też istnieją pewne różnice pomiędzy poszczególnymi kantonami, ale na ogół niezbyt duże, bowiem nad kierunkiem i poziomem nauczania w całym kraju czuwa departament wewn. rządu związkowego, do którego kompetencji należą sprawy szkolnictwa.

Pierwszą i najsilniejszą jednostką organizacyjną w szkolnictwie szwajcarskim jest szkoła powszechna gminna (Primrschule, Volksschule) — nauka trwa w dniej do 9 lat; każda gmina obowiązana jest do utrzymywania takiej szkoły powszechnej. Do tej szkoły obowiązane są chodzić i ukończyć ją wszystkie dzieci danej gminy. Otrzymują one całkowicie bezpłatnie nie tylko naukę, ale także i wszelkie potrzebne pomoce naukowe, jak książki, zeszyty itp. Dzieci należące do innej gminy wnoszą pewne, zresztą niewielkie opłaty. Obok tych szkół gminnych istnieją, w większych miastach, b. nieliczne prywatne szkoły powszechne. Uczęszczają do nich, ze względu na wysokie opłaty, tylko dzieci b. zamożnych rodziców.

W niektórych kantonach istnieje obowiązek uczęszczania do wspólnej szkoły miejskiej wszystkich dzieci, zamieszkałych na terenie danej gminy, bez względu na pochodzenie lub stan majątkowy ich rodziców.

Naukę rozpoczynają dzieci w wieku lat 6 lub 7.Rok szkolny jest podzielony nieco inaczej, niż u nas, gdyż początek roku przypada przeważnie na Wielkanoc, wakacje letnie trwają tylko 5 tygodni, począwszy od 15 lipca, ale zato są jeszcze wakacje jesienne, zaczynające się w końcu września i trwające 3 tygodnie. Przerwy na Wielkanoc i Boże Narodzenie są przeważnie 2 tygodniowe. Lekcje w szkołach zaczynają się w lecie o godz. 7 rano, w zimie o 8, i trwają do godz. 11—12, po czym, po dwugodzinnej przerwie obiadowej, od 2 do 4 po poł. Ciekawe jest, że w Szwajcarii nie uczą w szkołach religii, a zamiast niej, są lekcje moralności. Religii uczą się dzieci w t.zw. szkołach niedzielnych (Sonntagsschule), znajdujących się przy każdej parafii katolickiej, czy też prote-

stanckiej. W szkole tej wykładane są zasady wiary, a poza tym spędzają dzieci czas na wspólnych grach i zabawach. Uczęszczanie do szkoły niedzielnej nie jest obowiązkowe, jednakże rodzice nie posyłający tam swych dzieci należą do nader rzadkich wyjątków. Prawdopodobnie powodem do przyjęcia tego systemu nauki religii jest to, że ludność Szwajcarii jest pod względem wyznaniowym niejednolita, liczy bowiem katolików 41%, a protestantów 57%.

Dzieci, które nie zamierzają kształcić się dalej w gimnazjum, mogą po skończeniu 5 klas szkoły gminnej iść do t.zw. szkoły drugiego stopnia (Sekundarschule), w której nauka trwa 4 lata. W szkole tej, oprócz przedmiotów ogólnokształcących, są przedmioty związane z zagadnieniami życia codziennego; jak np. gospodarstwa domowego, higieny itp. zwłaszcza olbrzymi nacisk położony jest na naukę języków obcych, tak, że prawie każdy Szwajcar, zarówno urzędnik, kupiec, czy rzemieślnik włada biegle kilkoma językami. Jest to dla nich specjalnie potrzebne ze względu na duży napływ turystów.

Dla dzieci, które zamierzają kształcić się na wyższych uczelniach, są jeszcze: progimnazjum i gimnazjum. Po 5 latach szkoły gminnej dziecko wstępuje do progimnazjum, w którym nauka trwa 4 lata i po jego ukończeniu — do gimnazjum na przeciąg 2 i pół lat. Kończący gimnazjum zdają egzamin dojrzałości (maturę), która jest jednolita w całym kraju i daje prawo wstępu do wszystkich wyższych uczelni w Szwajcarji. Na ogół nauka w szkołach niższych i średnich trwa 11 i pół do 12 i pół lat i kończący gimnazjum mają 18—19 lat.

Obok tych szkół ogólnokształcących są na terenie Szwajcarii liczne szkoły zawodowe, do których można wstępować przeważnie dopiero po ukończeniu szkoły powszechnej.

Minimalne wykształcenie obowiązujące każdego obywatela daje szkoła powszechna, dalsze kształcenie się jest pozostawione indywidualnym zdolnościom lub możliwościom jednostki.

Tak przygotowana młodzież wstępuje na wyższą uczelnię. Chyba niewiele jest podobnych państw, które posiadają tak dużo uczelni wyższych, w stosunku do liczby mieszkańców. Szwajcaria posiada 4 miliony obywateli i ma na swym terenie 7 uniwersytetów, 2 politechniki, kilka wyższych szkół handlowych i ekonomicznych, oraz specjalnych, jak np. szkoła farmaceutyczna w Lozannie lub szkoła dentystyczna w Genewie. Wszystkie te uczelnie powstały w okresie przed wojną światową, kiedy to olbrzymi zjazd cudzoziemców na studia do Szwajcarii wypełniał całkowicie mury szkolne. Po wojnie, wskutek różnych przyczyn polityczno-gospodarczych napływ studentów - cudzoziemców znacznie zmalał, tak, że teraz odczuwa się tam pewien nadmiar uczelni wyższych w stosunku do potrzeb krajowych.

Niektóre uniwersytety szwajcarskie należą do najstarszych w Europie środkowej i zyskały sobie wielką sławę jako ośrodki wolnej myśli i nauki. Najstarszym jest Uniwersytet w Bazylei, ufundowany w r. 1460. Poza nim — w Lozannie w r. 1537, oraz Genewski założony w r. 1559 przez Kalwina. Również z historią polskiej nauki są związane uniwersytety w Szwajcarii; wielu z naszych uczonych pracowało tam w okresie przedwojennym.

Wszystkie uniwersytety szwajcarskie są kantonalne, t.j. utworzone przez poszczególne kantony, w ramach samorządu kantonalnego, i dlatego może wielkość i poważanie poszczególnych Uniwersytetów są różne,

zależnie od zamożności danego kantonu. W ogólności jednak należy podkreślić wielką dbałość społeczeństwa i władz kantonalnych o swe uniwersytety. Nic więc dziwnego, że mając poparcie moralne i materialne, mogą rozwijać się pomyślnie, skupiając w swych murach ludzi c światowym rozgłosie (Tschirch w Bernie, Karrer w Zurychu i inni), stając się międzynarodowymi ośrodkami nauki, z których korzystają obok młodzieży szwajcarskiej liczne rzesze młodzieży obcej, ze wszystkich niemal państw na świecie. Nie brak tam również i młodzieży z Polski. Przeglądając program wykładów i spisy studentów można spotkać wśród nich nazwiska osób pochodzących z Polski, mniej więcej 20—30 osób na każdym uniwersytecie. Wszystkie te nazwiska stwierdzały pochodzenie żydowskie tych osób. Robi to niebardzo miłe wrażenie, tym bardziej, iż spotykałem się z poglądem, że tak duży napływ studentów z Polski, wyłącznie pochodzenia żydowskiego, spowodowany jest utrudnieniami naszych władz uniwersyteckich w przyjmowaniu żydów na wyższe uczelnie, co zmusza ich do szukania wiedzy poza granicami kraju. Studenci z Polski studiują przeważnie medycynę, poza tym humanistykę, filozofię, prawo, bardzo mały odsetek przyrodę. Na farmacji, zdaje się, że nie ma nikogo. Jedyną wyższą uczelnią związkową, utrzymywaną przez państwo, jest Politechnika w Zurychu E. T. H.) Eidgenössiche Technische Hochschule), która zyskała już należyty rozgłos w świecie naukowym. Obok innych nauk technicznych i stosowanych jest tam oddział farmaceutyczny. Dla wyjaśnienia należy zaznaczyć, że Politechnika w Zurychu posiada 13 oddziałów (Abteilungen) i 2 jednoroczne kursy specjalne, w odróżnieniu od ustroju uniwersytetów, które posiadają Wydziały (Fakultäten).

Na żadnym z uniwersytetów szwajcarskich nie ma odrębnego wydziału farmaceutycznego; natomiast w Lozannie jest szkoła farmaceutyczna, na innych zaś uniwersytetach farmacja wykładana jest na wydziałach: lekarskim lub filozoficznym. Organizacja i program nauczania są ujednostajnione przez władze związkowe i opierają się na rozporządzeniu o związkowych egzaminach medycznych z dn. 22.I.1935 r.

W głównych zarysach studia farmaceutyczne podzielić można na 2 działy: nauk teoretycznych na uniwersytecie i praktycznych w aptece. W porównaniu z programem studiów w Polsce, gdzie praktykę apteczną można rozpocząć dopiero po ukończeniu Uniwersytetu, — w Szwajcarii praktyka ta musi być odbyta w czasie studiów.

Sam program nauczania można podzielić na 3 okresy: pierwszy okres — to ogólne studia przyrodnicze na Uniwersytecie. Trwają one 3 semestry, a ostatnio, po wprowadzonej w dn. 28.III.1936 r. poprawce do ustawy o związkowych egzaminach medycznych — trwają te studia 4 semestry, tj. 2 lata. W tym czasie student obowiązany jest wysłuchać wykładów z fizyki, chemii nieorganicznej, organicznej i analitycznej, botaniki ogólnej i systematyki oraz odrobić pracownie z fizyki, chemii analitycznej, jakościowej i ilościowej, małej pracowni chemii organicznej, oraz pracowni botanicznej - mikroskopowej i botaniczno - morfologicznej i określania roślin. Po zaliczeniu wykładów i pracowni student ma prawo przystąpić do egzaminów składających się z 2 egzaminów praktycznych z analizy jakościowej (najwyżej 6 jonów), 2 analiz ilościowych: wagowej i miareczkowej (ze sprawozdaniami), — i 5 egzaminów ustnych: z fizyki, chemii nieorganicznej i organicznej, botaniki ogólnej oraz systematyki. Po złożeniu wszystkich tych egzaminów student mo-

że rozpocząć drugi okres swych studiów, a mianowicie praktykę w aptece. Praktyka ta może odbywać się tylko w aptece, pod kierownictwem dyplomowanego aptekarza, t.j. posiadającego dyplom szwajcarskich władz związkowych. Dla wyjaśnienia należy zaznaczyć, że ludność kantonu Tessin, mówiąca po włosku, nie posiada własnej wyższej uczelni i dlatego młodzież z tego kantonu może studiować na jednym z uniwersytetów włoskich, po skończeniu którego ma prawo pracować na terenie kantonu Tessin. Dla uzyskania dyplomu związkowego kandydat musi jeszcze złożyć dodatkowe egzaminy przed związkową komisją egzaminacyjną. Praktyka w aptece trwa 18 miesięcy i może odbywać się najwyżej w 3 aptekach. W tym czasie student zapoznaje się z całokształtem pracy aptecznej i laboratoryjnej. Prowadzi specjalny dziennik laboratoryjny, do którego wpisywane są wszelkie czynności i prace wykonywane podczas praktyki. Dziennik ten zostaje potem złożony, razem z zaświadczeniem o praktyce, komisji egzaminacyjnej, która korzysta z niego podczas egzaminu. Po odbytej praktyce następuje egzamin asystencki, który jest również ustny i praktyczny. Egzamin ten składa się z następ. przedmiotów:

1. Zrobienie 2 preparatów galenowych lub 1 galenowego i 1 chem. wg. farmakopei, łącznie ze sprawozdaniem i kolokwium;
2. rozpoznanie i opis ca 20 surowców całych lub pociętych, dopóki jest to możliwe, bez przyrządów optycznych, ze sprawozdaniem;
3. wykonanie 4 lekarskich recept — z kolokwium;
4. jakościowa ocena 2 leków wg farmakopei, ze sprawozdaniem i kolokwium;
5. znajomość formakopei, zwłaszcza „części ogólnej", z wyjątkiem znajdujących się tam metod ilościowych.

Po złożeniu egzaminów asystenckich uzyskuje się prawo pracowania w aptece. Do ukończenia tego drugiego okresu studiów student musi jeszcze 1 rok pracować, jako asystent aptekarski, w aptece u dyplomowanego aptekarza (najwyżej w 3 aptekach), i dopiero potem może wstąpić z powrotem do uniwersytetu, aby rozpocząć trzeci i ostatni okres studiów.

Końcowy okres studiów na uniwersytecie trwa jeszcze 4 semestry, t.j. 2 lata, przy czym najmniej 3 semestry muszą być wysłuchane na jednym uniwersytecie. W tym czasie student zapoznaje się z przedmiotami fachowymi zarówno na wykładach, jak i w pracowniach. Do obowiązkowych wykładów należą: chemia farmaceutyczna: nieorganiczna i organiczna łącznie z toksykologią, farmakognozja łącznie ze specjalną botaniką farmaceutyczną, podstawy naukowe przygotowania leków i form leków, podstawy działania leków i trucizn, chemia środków spożywczych, higiena, bakteriologia. Z zajęć praktycznych studenci obowiązani są do przerobienia następ. pracowni: 1) z chemii farmaceutycznej przez 4 semestry; pracownia ta rozpada się na 3 działy: a) otrzymanie leków nieorganicznych i organicznych (preparatyka), b) jakościowa i ilościowa analiza leków, ze szczególnym uwzględnieniem metod farmakopealnych, c) analizy farmaceutyczno - praktyczne; 2) z farmacji stosowanej pracownia galenowa), 3) pracowni farmakognostyczno - mikroskopowej, 4) pracowni bakteriologicznej, włącznie z bakteriologiczną kontrolą sterelizowanych leków, i 5) pracowni badań kliniczno - chemicznych.

Po zaliczeniu wszystkich tych pracowni i wykładów student może przystąpić do egzaminów końcowych (dyplomowych), które składają

się również z egzaminów praktycznych i ustnych. Na egzamin praktyczny składa się właściwie 6 egzaminów:

1) zrobienie 2 preparatów chemiczno - farmaceutycznych, (ze sprawozdaniem);
2) opracowanie 2 zagadnień z działu farmacji galenowej (przyrządzanie leków i form leków);
3) jakościowa i ilościowa ocena najmniej 2 leków farmakopealnych (ze sprawozdaniem);
4) analiza farmaceutyczno - praktyczna gotowego lekarstwa (ze sprawozdaniem);
5) diagnoza mikroskopowa jednego pociętego i sproszkowanego surowca albo mieszaniny (ze sprawozdaniem);
6) analiza kliniczno - chemiczna (ze sprawozdaniem).

Na egzamin ustny składa się 5 egzaminów:

1) z chemii farmaceutycznej nieorganicznej łącznie z nieorganiczną chemią toksykologiczną;
2) z chemii farmaceutycznej organicznej łącznie z organiczną chemią toksykologiczną;
3) z farmakognozji łącznie z botaniką farmaceutyczną;
4) naukowe podstawy przyrządzania leków i form leków ze szczególnym uwzględnieniem farmakopei;
5) podstawy higieny i bakteriologii, ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych, dezynfekcji, odżywiania, wody i odpadków.

Egzaminy praktyczne odbywają się jednocześnie wszystkie razem; podobnie jest także z egzaminami ustnymi.

Należy zaznaczyć, że w skład komisji egzaminacyjnych, obok profesorów uniwersytetu, przedstawiciele sfer zawodowych spośród aptekarzy - praktyków. Po złożeniu egzaminów uniwersytet wydaje odpowiednie zaświadczenie, na podstawie którego władze związkowe zatwierdzają daną osobę jako dyplomowanego aptekarza związkowego.

Nie na wszystkich uniwersytetach są pełne studia farmaceutyczne. Na uniwersytetach w Neuchâtel i Fribourgu, ze względu na brak odpowiednich laboratoriów, można studiować tylko pierwszy okres nauk przyrodniczych.

Ilość godzin wykładów i zajęć praktycznych dla poszczególnych przedmiotów jest zmienna, na ogół jednak może nieco mniejsza od analogicznych zajęć u nas. Oprócz wykładów i pracowni obowiązkowych, jest wiele wykładów zalecanych, prowadzonych przez profesorów i docentów. Do wykładów takich należą: mineralogia (krystalografia i ćwiczenia), zoologia, synteza środków leczniczych, ćwiczenia z analizy toksykologicznej, analizy środków spożywczych, pracownia techniki mikroskopowej, obejmująca badania mikroskopowe używek, przypraw korzennych itp., wreszcie pracownie całodzienne dla zaawansowanych z chemii farmaceutycznej, receptury, bakteriologii, i farmakologii.

Na poszczególnych uniwersytetach są poza tym jako obowiązkowe specjalne wykłady i zajęcia, jak np. w Zurychu: chemia alkaloidów, witamin i hormonów i zastosowanie ich w lecznictwie — albo pokarm i odżywianie (dietetyka) — lub kanalizacja i oczyszczanie ścieków z punktu widzenia higieny. W Bernie: ćwiczenia z mikrochemii, lub sterylizacja w zastosowaniu do potrzeb apteki wraz z ćwiczeniemi, albo badanie i ocena środków opatrunkowych, również z ćwiczeniami praktycznymi. W Genewie: zwiedzanie fabryk farmaceutycznych, aptek, i hodowli roślin lekarskich, itd.

Wreszcie, na zakończenie, kilka słów o opłatach za studia uniwersyteckie. Rok akademicki składa się z 2 semestrów i opłaty wnoszone są za każdy semestr. Ogólnie biorąc, opłata ta wynosi 5—6 fr. szw. za 1 godz. tygodniowo wykładów lub pracowni, na 1 semestr, prócz tego dochodzą opłaty na kasę chorych, sanatorium studenckie, kolonie pracy, bibliotekę, organizacje studenckie. Ciekawe są obowiązkowe opłaty ubezpieczeniowe od wypadku. Wszyscy studenci i asystenci, pracujący w laboratoriach chemicznych lub zwiedzający fabryki, a więc ci, którzy narażeni są na niebezpieczeństwo wypadku, muszą wnosić opłatę ubezpieczeniową w wysokości 2,50 fr. szw. za semestr. W razie wypadku stawki odszkodowania wynoszą: dla asystentów 10 tys. fr. na wypadek śmierci, i do 20 tys. na wypadek inwalidztwa, dla studentów zaś 3 tys. fr. na wypadek śmierci i do 20 tys. na wypadek inwalidztwa. Studenci dopiero po wniesieniu opłaty ubezpieczeniowej mogą być przyjęci do laboratorium. Opieka lekarska jest również b. staranna. Nowowstępujący studenci (po wniesieniu opłaty 20 fr.) są poddawani skrupulatnym badaniom lekarskim, pomiarom, prześwietleniom itp., po czym zostaje student wciągnięty do specjalnej kartoteki, ilustrującej stan zdrowia. Zwłaszcza pieczołowitą opieką lekarską otoczeni są studenci uprawiający jakikolwiek sport. Są oni bezpłatnie badani przez specjalnych lekarzy sportowych, prześwietlani, mierzeni antropometrycznie, fotografowani itp., badany jest ich system nerwowy, przepisywana odpowiednia gimnastyka, odpowiednie odżywianie się itp.

Dla ilustracji wysokości kosztów studiów na uniwersytetach szwajcarskich, podam opłaty obowiązujące na politechnice zuryskiej dla studiujących farmację: egzamin wstępny 60 fr., wpisowe i badanie lekarskie 40 fr., opłata czesnego za semestr 150 fr., opłaty dodatkowe (biblioteka, kasa chorych itp.) 22 fr. Za wykłady dodatkowe profesorów honorowych lub docentów dochodzi opłata po 6 fr. za 1 godz. tyg. na jeden semestr.

Niezależnie od tego, w poszczególnych pracowniach obowiązują dodatkowe opłaty, jak np. w pracowniach chemicznych wnosi się kaucję 50 fr., na zużycie odczynników, stłuczone naczynia itp. Praktycznie, po ukończeniu pracowni, do kaucji tej jeszcze dopłaca się. Za egzaminy są oddzielne opłaty: za egzamin I grupy przedmiotów 35 fr., II grupy (dyplomowe) 80 fr., doktorskie 375 fr i za promocję doktorską 50 fr.

W porównaniu do naszych stosunków są to opłaty b. wysokie, lecz mimo to liczba słuchaczy nie maleje, studenci podchodzą do studiów poważnie i z pełnym zaufaniem do swych profesorów, podporządkowując się całkowicie władzom uniwersyteckim, uniwersytety zaś mogą pracować intensywnie bez ciągłego troskania się o potrzeby materialne życia codziennego.

PROSIMY ŻĄDAĆ WSZELKICH KAPSUŁEK ŻELATYNOWYCH LEKARSKICH
WYROBU LABORATORIUM

S. ZEMBRZUSKI i S-ka

WŁAŚCICIELE: E. FILLEBORN i A. RYL
WARSZAWA, MIODOWA 12. TELEFON 6-11-19.

Między innymi polecamy zamiast zagranicznych:

Caps. antigonorrhoicae
(c.ExtractoKava)
Caps. Ol. Eucalypti comp.
(Nieżyt oskrzeli. Zapalenie opłucne)

Caps. contra Taeniam
Supposit. á la Boass.
Supposit. Glicerini
Supposit. Cacao

Wszystkie artykuły w tym dziale umieszczone, opracował i na naszą prośbę do druku nadesłał adwokat p. Henryk Habel. (przyp. Red.).

SPRZEDAŻ APTEKI SAMORZĄDOWEJ.

W jednym z pism farmaceutycznych przeczytałem ostatnio ogłoszenie, że w miejscowości X jest do wydzierżawienia lub sprzedania apteka samorządowa. Zainteresowani winni składać w zamkniętych kopertach oferty, wpłacić wadium itd. Patrzę dokładniej, czy mnie wzrok myli, czy może źle zrozumiałem, — ale nie! Treść nie nastręcza żadnej wątpliwości. Wydział Powiatowy ogłosił konkurs na wydzierżawienie lub sprzedaż apteki samorządowej, z podaniem jej obrotu itd.

Jak sprawa wydzierżawienia lub sprzedaży apteki samorządowej przedstawia się pod względem prawnym? Była ustawa rosyjska z dnia 12 lutego 1912 r. (Zbiór praw i rozporządzeń z 1912 r. Nr. 33, poz. 267), obowiązująca do dnia dzisiejszego odnośnie już istniejących aptek samorządowych, — zezwalała byłym Urzędom Ziemskim (ziemskija uprawy) na otwieranie aptek systemem meldunkowym. Ale były to apteki o charakterze zupełnie specjalnym, oparte na odmiennych zasadach prawnych i życiowych. Między innymi w § 4 powołanej ustawy wyraźnie przewidziano, że „apteki otwarte i utrzymywane przez samorządy ziemskie i miejskie, nie mogą być sprzedawane, oddawane w dzierżawę albo w inny sposób przekazywane w czyjekolwiek posiadania albo użytkowanie". Jeżeli więc obecnie gdziekolwiek znajduje się apteka, uruchomiona systemem meldunkowym na podstawie wyżej powołanej ustawy z 1912 r., to nie może być ona w żadnym wypadku rzecz prosta sprzedana ani wydzierżawiona osobie trzeciej w myśl wyraźnych, wyżej powołanych przepisów prawnych.

W artykule niniejszym nie chodzi mi oczywiście o sporadyczny wypadek ogłoszenia tego rodzaju konkursu, który powstał zapewne skutkiem braku dostatecznej orientacji w zawiłych przepisach aptecznych. Ale fakt ten ma w moim przekonaniu głębsze podłoże i dlatego uważam, iż nie powinien minąć bez echa. Utrzymanie apteki na stopie opłacalności przy całokształcie obecnych wymagań stawianych aptekom nie jest łatwe, a raczej jest możliwe tylko dla fachowca. Apteka publiczna prowadzona przez Sejmiki przedstawiać się może zachęcająco tylko dla niewtajemniczonych w istotę aptekarstwa. Ale jeżeli eksperyment zawiódł, to powstaje jedyna tylko droga likwidacji apteki. Nie można zaś apteki, powstałej systemem meldunkowym czyli powstałej bez zachowania ogólnych zasad, przewidzianych dla aptek publicznych, sprzedawać ani wydzierżawiać. Byłoby to bowiem niesprawiedliwe, sprzeczne z systemem koncesyjnym i wyraźnie prawu przeciwne.

Henryk Habel

Nieswoista terapia bodźcowa

stanów zapalnych i zakażeń

FORTADIN

PREPARAT SZCZEPIONKOWY DO UODPORNIAJĄCEGO LECZENIA CHORÓB GORĄCZKOWYCH

WSKAZANIA:

Grypa, angina, zapalenie oskrzeli i płuc, sprawy ropne i zapalne przebiegające z podniesieniem się ciepłoty.

STOSOWANIE:

Iniekcje domięśniowo 2—4 cm^3 raz lub więcej razy dziennie

AMPUŁKI

Pud.	1	amp.	2	cm^3	
„	3	„	2	„	
„	12	„	2	„	
„	25	„	2	„	opakow. szpitalne
„	100	„	2	„	opakow. szpitalne

PRZEM.-HANDL. ZAKŁADY CHEMICZNE

LUDWIK SPIESS i SYN

Sp. Akc. — Warszawa

279

CZARNE FARTUCHY I CZARNA PRAWDA.

W ostatnich czasach coraz częściej spotyka się w prasie codziennej artykuły i wzmianki o aptece i naszym zawodzie. Miło jest czytać gdy wzmianki wypadły po myśli naszej i są prawdziwe a nie wyssane z palca.

Cóż kiedy już tak jest na świecie, że i prawda może być nie miłą, ba nawet bardzo przykrą; przykrość się potęguje w zależności od kogo ta prawda wyszła.

Próbkę takiej przykrej prawdy znajdujemy w artykule drukowanym w Kurjerze Porannym, który cytujemy w całości:

Kurjer Poranny, Warszawa, 27 grudnia 1938 r.

CZY APTEKI MAJĄ BYĆ OSTOJĄ BRUDU?

Białe fartuchy w szpitalach, ambulatoriach, gabinetach lekarskich i dentystycznych... wszędzie tam, gdzie ma się do czynienia z chorą ludzkością. Białe fartuchy w kuchniach, piekarniach, jadłodajniach... czyli tam, gdzie się przyrządza i podaje jedzenie. Białe fartuchy w sklepach rzeźnickich, masarskich, nabiałowych i wszelkich innych, sprzedających surowce, półfabrykaty i gotowe wyroby gastronomiczne. Białe fartuchy w pokoju dziecinnym, żłobkach, ochronkach, zakładach kąpielowych, fryzjerskich...

Dlaczego białe? Żeby ułatwić kontrolę czystości, spowodować częstą zmianę fartuchów, umożliwić najdoskonalsze ich wypranie przez — wygotowanie.

Jak na tym tle wygląda fakt, że w olbrzymiej ilości aptek warszawskich personel nosi fartuchy czarne? Czy, aby zaoszczędzić na praniu i umożliwić niezmienianie ich miesiącami? Więc w aptekach skrupulatna czystość nie obowiązuje? Jest rzeczą zbędną? Tu, gdzie się przyrządza, wzgl. odważa, odmierza lekarstwa dla chorych ludzi? Wszak to nonsens, wołający — o interwencję pana premiera.

A może panowie farmaceuci — i panie — powiedzą na swą obronę, że czarny fartuch może być czyściejszy od białego, że wszystko zależy od dobrej woli tego, kto go nosi? Na to odpowiem, że — owszem — może być, ale — niestety — nie jest. Bywam częstym gościem aptek. Otóż w jednej z nich, przez pięć tygodni obserwowałem dwie jasne plamki, łatwe do starcia, na czarnym fartuchu farmaceutki, dowód, że przez 5 tygodni nie był prany, ani nawet czyszczony.

W innej dużej aptece chciałem obstalować lekarstwo. Zwrócił się do mnie farmaceuta tak brudny, że w pierwszej chwili myślałem, iż jest to posługacz: rękawy i kołnierz czarnego fartucha szare od tłustego brudu przysypanego łupieżem, kołnierzyk koszuli brunatny od potu, ręce i paznokcie — do kompletu. Zapytałem o cenę jakiegoś specyfiku i uciekłem ze swoją receptą do apteki, gdzie wszyscy, od prowizora począwszy, na laborantce skończywszy, chodzą w bieli i to — w czystej bieli.

Jak zaradzić złu? Sądzę, że powstało ono wskutek żądania właścicieli aptek, aby personel pokrywał z własnej kieszeni koszt prania fartuchów. W takim razie trzeba by tę rzecz odmienić: właściciel opłaca pra-

nie, fartuchy muszą być białe i zmienia się je co tydzień. A za czystość osobistą odpowiedzialni są przed władzami właściciel i pracownik, solidarnie.

Jest jeszcze druga bolączka higieniczna aptek, to — klozety. Znam aptekę w śródmieściu, gdzie personel korzysta z wygód podwórzonych, bo ich w lokalu nie ma. Wiemy wszyscy jakim szczytem niechlujstwa są te podwórzowe przybytki! Każdorazowe dotknięcie klamki, ściany, każde stąpnięcie to — przeniesiona do apteki porcja brudu i mikrobów.

(A jak sobie radzą biedni pracownicy, gdy jest słota, mróz... o tym mógłbym opowiedzieć tylko na ucho, i to — nie uwierzonoby mi, tak bardzo urąga to najprymitywniejszym wymaganiom sanitarnym).

Czy właściciele aptek nie mają tu nic do powiedzenia? Sądzę, że tak, choćby do spółki z właścicielami domów. Ale prawdopodobnie nic nie powiedzą... póki odpowiednia władza w to nie wejrzy. *K. G.*

Czy odważy się kto bronić tych brudnych — czarnych fartuchów jakimiś filozoficznymi wywodami?

Podziwiać należy, że prasa codzienna, naogół mało wstrzemięźliwa, nie podała do publicznej wiadomości w jakich to aptekach noszą te czarne fartuchy. Miejmy nadzieję, że może do tego jeszcze prasa powróci, gdy zobaczy, że napomnienia nie odnoszą skutku.

O skutkach podania takiej wiadomości z wymienieniem apteki chyba każdy z nas zdaje sobie sprawę.

Na temat higieny i noszenia czarnych fartuchów w aptece pisaliśmy wielokrotnie na łamach „Farmacji Współczesnej". Jednak uwagi i głosy wypowiadane przez członków zawodu nie zawsze są brane pod uwagę.

Przyjrzyjmy się co pisaliśmy na ten temat:

„Farmacja Współczesna", Warszawa, Czerwiec 1934 r.

CZY WŁAŚCIWEM JEST NOSZENIE CZARNYCH FARTUCHÓW W APTEKACH.

Chciałbym zwrócić uwagę Kolegów na niewłaściwość używania w aptekach czarnych fartuchów. Noszenie czarnych fartuchów rozpowszechniło się jakby w ostatnich czasach. Wytłumaczyć się to da kryzysem, znaczną pauperyzacją zmuszającą do liczenia się z każdym groszem, zmuszającą do — najdrobniejszych oszczędności. Fartuch czarny jest praktyczniejszy, rzadziej oddaje się go do prania — gdyż „mniej się brudzi". To popularne powiedzenie, dopuszczalne u osób nie rozumiejących zasad higieny — wydaje mi się wielkim nieporozumieniem w ustach wykształconego farmaceuty. Czarny fartuch brudzi się tak samo szybko jak fartuch biały. Czerń fartucha maskuje brud, ukrywając go przed naszymi oczami. Stąd można a priori stwierdzić, że każdy noszony fartuch czarny brudniejszy będzie od białego, gdyż stopień jego zabrudzenia nie da się wzrokiem skontrolować. A chyba przyznanie się do używania czarnych fartuchów dla ukrycia brudu — byłoby przykre. P r a c a   p r z y   r e c e p t u r z e,   t a k   z a   p i e r w s z y m   j a k   i   z a   d r u g i m   s t o ł e m   w y m a g a   w z o r o w e j   c z y s t o ś c i. Fartuch nakładamy dlatego, aby uchronić lek przed zetknięciem się z naszym ubraniem, na drugim miejscu stać winna konieczność ochrony ubrania. N o s z e n i e   w i ę c   c z a r n e g o

fartucha „wytrzymującego" większe zabrudzenie jaskrawo urąga elementarnym pojęciom czystości. Noszenie czarnych fartuchów w aptece, nawet przez służbę pomocniczą należałoby zaniechać z własnej inicjatywy.

Tak pisaliśmy anno 1934. Powtarzamy, zaniechajmy noszenia czarnych fartuchów z własnej inicjatywy. *P.*

SPRAWY FARMACEUTYCZNE W MAŁYM ROCZNIKU STATYSTYCZNYM 1938 r.

Przed paroma miesiącami ukazał się dziewiąty skolei Mały Rocznik Statystyczny 1938, obejmujący dane statystyczne za rok 1937 i ważniejsze za lata poprzednie. Powyższe wydawnictwo Głównego Urzędu Statystycznego zdobyło sobie w społeczeństwie należyte uznanie. W ograniczonych z konieczności ramach rocznika umieszczono w sposób zwięzły i przejrzysty całe bogactwo danych obrazujących nam możliwie wszystkie dziedziny spraw politycznych, gospodarczych, oświatowo - kulturalnych, finansowych. Nie brak tam i cyfr ilustrujących wiele zagadnień farmaceutycznych i dane te rozsypane po całym wydawnictwie, zebrano poniżej razem i w miarę możności pokrótce omówiono.

A p t e k na dzień 1.I było w r. 1935 — 2208, w r. 1936 — 2232, w r. 1937 — 2260 z czego w Warszawie — 133, w woj. centralnym — 891, wschodnich — 393, zachodnich — 334, południowych — 509. Przyrost aptek wynosił więc w 1936 r. — 24, w 1937 r. — 28. Z ogólnej liczby aptek przypadało w 1937 r. na publiczne — 2064, ubezpieczalni społecznych — 85, zakładowe i domowe — 111. Na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba aptek ubezpieczalni społecznych wykazuje tendencję spadkową z 94 na 85, zakładowych i domowych utrzymuje się mniejwięcej na poziomie, publicznych systematycznie wzrasta. Przyrost aptek odpowiada przyrostowi ludności, gdyż na 100.0000 ludności zarówno w 1935, 1936 i 1937 przypada 6.6 aptek. Największe zagęszczenie aptek w stosunku do liczby ludności jest w Warszawie, bo na 100.000 mieszkańców wypada 10.8 aptek, podczas gdy w woj. centralnych 6,8, zachodnich 8,2, południowych 5,6 a najmniej wschodnich 5,5.

Ilość p e r s o n e l u a p t e c z n e g o fachowego wynosiła w 1935 r. — 4975 w 1936 r. — 5157, w 1937 r. — 5205, z czego z ukończonymi studiami w 1935 — 3394, w 1936 r. — 3494, w 1937 r. — 3582, a pomocników aptekarskich w 1935 r. — 1581, w 1936 r. — 1663, i w 1937 — 1623. Przyrost więc stanu zatrudnienia w ciągu 2 ostatnich lat wynosi 230 osób z czego jak należy sądzić około połowa przypada na nowo założone apteki a zatrudnienie drugiej połowy to oznaka polepszającej się koniunktury.

Obliczmy na podstawie powyższych danych ile personelu fachowego zatrudnia przeciętnie jedna apteka, otrzymujemy cyfrę 2,3. A jaki jest stosunek aptekarstwa do tak blisko związanego z nim zawodu jak medycyna, otóż rocznik wykazuje w 1935 r. 12.427 lekarzy czyli na 10000 mieszkańców 3,7, wobec powyższego 1 aptece odpowiada 5,6 lekarzy a 1 członkowi personelu aptecznego 2,5 lekarzy.

Przejdźmy teraz do zagadnień o ś w i a t o w y c h, do spraw wyż-

szych uczelni. Liczba ogólna studentów farmacji wynosiła w 1928/9 0,8 tys. w czym 0,4 tys. kobiet, w 1933/4 1,3 tys. w czym 0,7 tys. kobiet, w 1936/7 1,1 tys. w czym 0,6 tys. kobiet. Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba studiujących farmację wyraźnie wzrosła, przy czym przeważają kobiety.

Liczba kandydatów i nowoprzyjętych na farmację wynosiła w 1933/4 kandydatów 723, nowoprzyjętych 298 w tym kobiet 149 a rozpoczynających studiów 257, w 1936/7 kandydatów 630, nowoprzyjętych 294 w tym kobiet 148 a rozpoczynających studia 233. Jeżeli weźmiemy pod uwagę ogólne dla wszystkich kierunków studiów liczby kandydatów w 1933/4 — 18439 i w 1936/7 — 20170, to widzimy, że zarówno procentowo jak i w liczbach bezwzględnych zainteresowanie farmacją słabnie.

Jaki jest tok studiów studentów farmacji? Otóż w 1936/7 bez opóźnienia odbywało studia 58.5%, z jednorocznym opóźnieniem 26.5%, dwuletnim 9.2%, trzyletnim, 3.7%, 4-letnim i większym 2.1% podczas gdy ogółem wszyscy studenci studiowali bez opóźnienia 43.3%, z jednorocznym opóźnieniem 26.3%, dwuletnim 12.7%, trzyletnim 6.8%, czteroletnim i większym 10.9%. A więc trzeba studentom farmacji postawić notę „średnio".

Dyplomy w 1935/6 otrzymało po 3 i 4 latach studiów, w odsetkach ogólnie wydanych dyplomów, — 24.5% farmaceutów, po 5 latach — 54.0%, po 6 latach — 16.1%, po 7 latach — 1.9%, po 8 latach — 2.3, po 9 i więcej latach — 1.2%. Pod tym względem farmaceuci wysuwają się zdecydowanie na pierwsze miejsce pośród wszystkich ważniejszych kierunków studiów, coby świadczyło raczej o łatwości studiów niż o pilności studiujących.

Pod względem liczby dyplomów farmaceutycznych, wydano ich w 1927/8 — 119, w 1932/3 — 193, w 1934/5 — 223, w 1935/6 — 261 w tym mężczyzn 107 a kobiet 154. Na przestrzeni ostatnich lat liczba wydawanych dyplomów ustawicznie i silnie wzrosła. Z wydanych dyplomów w 1935/6 wydano osobom wyznania rzymsko - katolickiego obrz. łacińskiego 186 dyplomów, obrz. grecko - katolickiego 10, osobom wyznania ewangelickiego 12, prawosławnego 9, mojżeszowego 43 i innych wyznań 1 dyplom. Uderza duża liczba dyplomów wydawanych osobom wyznania mojżeszowego.

Przyjrzyjmy się teraz cyfrom charakteryzującym przemysł farmaceutyczny i jego wytwórczość. W tym wypadku dane cyfrowe są dość ogólnikowe, mało przejrzyste. W 1936 r. było czynnych zakładów przemysłowych, bez wykupujących świadectwa VIII kategorji, fabryk wyrobów farmaceutycznych i kosmetycznych — 19, zatrudniających 711 pracowników fizycznych i 178 umysłowych; fabryk wyrobów kosmetycznych — 59, zatrudniających 951 robotników i 387 pracowników umysłowych.

Fabryki farmaceutyczne i kosmetyczne w 1935 r. w ogólnej liczbie 388 wykupywały świadectwa przemysłowe kategorii I—V — 46, VI—VII — 102, VIII — 240. Zależnie od rozmieszczenia geograficznego większość zakładów przemysłowych grupowała się w woj. centralnych — 207, w zachodnich i południowych — po 87, w wschodnich tylko nieznaczna część — 7. Jak widać zakłady farmace-

utyczne czy też o produkcji mieszanej są w dużej większości przedsiębiorstwami drobnemi. Co do ich produkcji brak pełnych danych, są tylko dane co do produkcji surowic, szczepionek i zastrzyków. W latach 1929—1936 produkcja ta wzrosła pod względem wagi o 100%, a wartość w 1936 wynosiła 5.7 milionów złotych. Dane tyczące obrotu w handlu zagranicznym są zupełnie nieprzejrzyste bo objęte są rubryką: przetwory chemiczne i farmaceutyczne i farby.

Sama działalność aptek nie jest uchwyconą w cyfry; wydano recept na koszt pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszy państwowych w 1936 — 1039,2 tys.; ubezpieczalnie społeczne w 1936 wydały leków i środków opatrunkowych — 18031,5 tys., w 1937 — 21857,2 tys.

t.

NAGRODA z FUNDACJI im. śp. ANTONIEGO MANDUKA.

W roku 1939 zostanie po raz piąty przyznana nagroda pieniężna z Fundacji imienia śp. Antoniego Manduka — w myśl statutu tej Fundacji.

Nagroda zostanie udzielona za największej wartości oryginalną pracę naukową, ogłoszoną drukiem w języku polskim w roku 1938 z dziedziny nauk farmaceutycznych szerzej ujętych, a więc: chemii środków leczniczych, syntetycznych prac nad środkami leczniczymi, analitycznych prac z dziedziny środków leczniczych, badania nad działaniem związków chemicznych i leczniczych, prac analitycznych w dziedzinie wydzielin i wydalin, farmakognozji, historii farmacji, farmacji stosowanej itd. Rozmiary pracy dowolne.

O nagrodę ubiegać się mogą jedynie obywatele Państwa Polskiego jednego z wyznań chrześcijańskich.

Nagroda zostanie wręczona laureatowi w dniu 13 czerwca 1939 r.

Zarząd Fundacji prosi autorów, którzy chcą się ubiegać o nagrodę z „Fundacji imienia śp. Antoniego Manduka", o nadsyłanie prac, odpowiadających warunkom wyżej wymienionym, pod adresem Zarządu (Warszawa, ul. Długa 16, Warszawskie T-wo Farmaceutyczne) w ciągu bieżącego roku kalendarzowego, lub najpóźniej w ciągu miesiąca stycznia 1939 r.

ZARZĄD FUNDACJI
im. śp. Antoniego Manduka

KOMUNIKAT ZARZĄDU FUNDACJI STYPENDIALNEJ ŚP. HENRYKA KLAWE.

Zarząd Fundacji Stypendialnej im. ś. p. Henryka Klawe, na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 1938 r. — przeznaczył na stypendia na bieżący rok akademicki, kwotę w wysokości Zł. 720.—

Suma ta została przyznana 4 studentom(tkom) IV roku Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu J. Piłsudskiego — każdemu po 180 zł.

ICARON

Nr. rej. 1834

standaryzowany przetwór krystalicznego karotenu (prowitaminu A)

nowa i jedyna postać naturalnego roślinnego czynnika antiinfekcyjnego i wzrostowego.

DECARON

Nr. rej. 1835

połączenie karotenu z witaminem D_2, czynnika antiinfekcyjnego i wzrostowego z czynnikiem uwapniającym przeciwkrzywicowym.

ICARON I DECARON

wytwarzane są we flakonach z kroplomierzem po 10 cm.^{3} i 25 cm.^{3}

przez

FARMACEUTYCZNE ZAKŁADY PRZEM.-HANDLOWE

Mgr. A. BUKOWSKI

Warszawa, Marszałkowska Nr. 54.

285

SKUTKI OBNIŻKI TAKSY.

Od właściciela jednej apteki z Poznania Redakcja otrzymała list treści następującej:

„Z powodu obniżki taksy aptekarskiej oraz zubożenia apteki jestem zmuszony wypowiedzieć czasopismo „Farmacja Współczesna" z dniem 1 stycznia 1939 r., a w razie dalszego nadsyłania będę bezwzględnie zwracał".

Treść listu jasna i nie wymagałaby żadnych komentarzy, gdyby apteka mieściła się w jakiejś zapadłej dziurze, gdzie naprawdę nie tylko pauperyzacja nawiedziła apteki ale prawdziwa nędza tak dalece posunięta, że właściciel apteki musi odbierać dzieci ze szkół średnich, a o kształceniu na wyższych uczelniach nie ma mowy.

Nawet kilkadziesiąt groszy dla takiej apteki z zapadłego kąta, obrót której niejednokrotnie wynosi 200 złotych miesięcznie, a może i mniej zapewne odgrywa rolę w b. skromnych zyskach.

Jak że niepoważnie wygląda oszczędność zł. 8.— za prenumeratę roczną apteki, której obrót wynosi kilka tysięcy złotych miesięcznie.

W niedługim czasie z 3 organów pozostał by może jeden, o piśmie naukowym wogóle mowy by nie było, a mamy ich aż jedno „Acta Poloniae Pharmaceutica" i to dopiero od roku.

Pomimo nadesłanego listu pozwól, panie aptekarzu, że będziemy nadal wysyłać pod adresem pańskiej apteki nasze niezależne pismo, a koszt 8.— złotych pokryjemy ze składek członkowskich najmłodszej organizacji. **P.**

HAEMOSTIGEN-WENDY

Nr. rejestru 1894

N O W Y, energiczny, stosowany do wewnątrz

lek przeciwkrwotoczny

ma szerokie zastosowanie w ginekologii i w położnictwie, następnie w chorobach wewnętrznych, urologii, laryngologii i chirurgii.

Cena za flakon dla aptek zł 2,40

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE

Dr farm. K. WENDA

Warszawa, ul. Leszno Nr. 98. Telefon 5-50-40.

XX-LECIE WOJSKOWEGO ZAKŁADU ZAOPATRZENIA SANITARNEGO.

Dnia 30 listopada 1938 r. w Świetlicy Głównej Składnicy Sanitarnej Nr 1 w Warszawie z okazji XX-lecia Wojskowego Zakładu Zaopatrzenia Sanitarnego odbyła się uroczysta akademia, którą zaszczycili: pan generał bryg. dr St. Rouppert — szef Departamentu Zdrowia MSW. i pan generał dr J. Kołłątaj - Srzednicki — komendant Centrum Wyszkolenia Sanitarnego.

Okolicznościowe przemówienie wygłosił kierownik zakładu p. ppłk mgr T. Moszczeński.

Dalszy program wypełniły referaty, które wygłosili:

1) mjr mgr Lenarczyk Piotr pt. „Stopień sprawności zaopatrzenia wojska w materiał sanitarny w okresie 1918—1938".

2) kpt. dr Brzeziński Stanisław pt. „Wyrób, badanie i przechowywanie płynów iniekcyjnych w ampułkach".

Następnie okolicznościowe przemówienie wygłosił delegat robotników majster Paziewicz Antoni.

Staraniem Komitetu Redakcyjnego w skład którego wchodzili pp.: ppłk mgr T. Moszczeński, ppłk mgr L. Pellegrini, mjr mgr W. Jelonek i mjr mgr P. Lenarczyk z okazji XX-lecia WZZS. wydana została „Jednodniówka" przedstawiająca:

1) historię zakładu od listopada 1918 r.,
2) udział w życiu naukowym oficerów - farmaceutów,
3) szkolenie (stage) oficerów farmaceutów młodszych i podchorążych rezerwy;
4) życie kulturalno - oświatowe urzędników i pracowników cywilnych,
5) listę osób odznaczonych i listę osób zmarłych.

Jednodniówka, zawierająca bogatą treść rozwoju Wojskowego Zakładu Zaopatrzenia Sanitarnego od samego początku istnienia, zasługuje na zakupienie przez szerszy ogół farmaceutów.

Kierownik Zaopatrzenia Sanitarnego podaje tą drogą do wiadomości kolegów, tak byłych współpracowników jak i innych, interesujących się rozwojem Zakładu, że mogą nabyć wydaną „JEDNODNIÓWKĘ" po zgłoszeniu adresu oraz wpłaceniu zł. 3,50 na konto P.K.O. Nr. 41189 Mjr mgr LENARCZYK Piotr, oznaczając „Za JEDNODNIÓWKĘ".

Pewny i łagodny środek przeczyszczający dla dorosłych i dzieci

Drastin-

Lubelski

Działa niezawodnie, bez bólu i objawów ubocznych

Każda czekoladka w pudełeczku — 15 groszy

Na żądanie WPP. Lekarzy wysyła literaturę i próby wytwórca

Aptekarz J. LUBELSKI, Warszawa, Długa 16

BIGOS APTEKARSKI W SĄDZIE.

Było by to może całkiem wesołe, żeby nie było takie smutne...

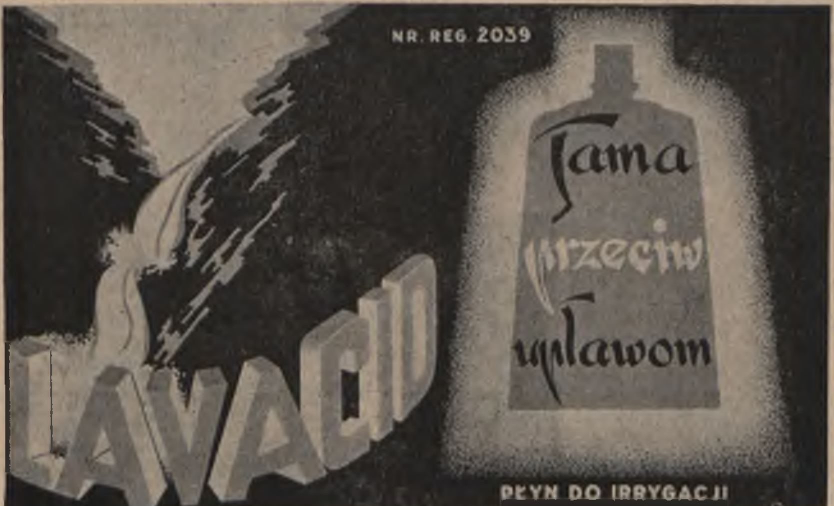
Rzecz dzieje się w roku p. 1938 przed kratkami Sądu Okręgowego, który podobno człowieka może skarać na śmierć, czy na dożywotne więzienie.

Podsądnym jest aptekarz z dużego przemysłowego miasta, liczącego, jeżeli chodzi o miejsce na jeszcze jedną nową aptekę 140 tysięcy mieszkańców, natomiast nie liczy się 70% mieszkańców, korzystających z aptek Ubezpieczeń, to jest tak zwana uproszczona arytmetyka niszczenia prywatnych aptek według ideologii p. wiceministra, a wbrew ideologii p. wice - Premiera. Podsądny, w najbliższym czasie jubilat 50-letniej pracy zawodowej, o zmęczonej szaro - zielonej twarzy, z czołem poznaczonym napęczniałymi od sklerozy żyłami. Na dość obszernej ale nie ciekawej sali, która raczej odpowiadała by warunkom sali posiedzeń urzędu gminnego, jest sporo osób siedzących w ponurym milczeniu, tylko młody sympatyczny adwokat, syn jednego z aptekarzy, beztrosko gwarzy sobie na środku sali z aptekarzem biegłym, zdaje się o wczorajszym brydżu. Po chwili rozlega się głos woźnego, „proszę wstać, sąd idzie". Zasiada za stołem sędziowskim, mężczyzna w średnim wieku, średniego wzrostu, łysy z pogodnie patrzącymi oczami z poza okularów. Sędzia odczytuje akt oskarżenia, który głosi, że podsądny w swojej aptece ma niektóre butelki nie zatkane korkiem doszlifowanym, wbrew instrukcji, wydanej przez Naczelnika Kontroli Aptek o urządzeniu aptek. Na zapytanie sędziego co podsądny ma w tej sprawie do powiedzenia, delikwent oświadcza. „Wysoki Sądzie, rzeczona instrukcja, wydana jest wbrew najbardziej miarodajnemu dla aptekarza kodeksowi jakim jest pharmakopea, która, jeżeli chodzi o przechowywanie leków, przewiduje 2 pojęcia, stosownie do jego własności fizyko - chemicznych, „przechowywać we flaszkach czy słoikach z doszlifowanym korkiem, lub w naczyniach szczelnie zamkniętych". Tymczasem zarządzenie to upraszcza sobie to zagadnienie i nakazuje, że wszystkie leki mają być w naczyniach z korkami doszlifowanymi i na dodatek z napisami wpalonymi". Te i temu podobne zarządzenia modernizacji aptek prywatnych, bo w praktyce nie dotyczy to aptek o charakterze społecznym, przypadły na ten moment kiedy cała masa aptek, materialnie stojących słabo, została doprowadzona do zupełnego zubożenia, a wydatki na te inwestycje, sięgające nieraz paru tysięcy złotych, jak to się mówi, wykończyły je na dobre. Od kilku lat aptekarstwo prywatne z każdym dniem chyli się ku upadkowi, zwłaszcza w miastach przemysłowych, zgórą bowiem połowa ludności zaopatruje się w leki w aptekach Ubezpieczalni, pozatym nielegalny handel lekami rozwija się bardzo pomyślnie bez żadnych przeszkód ze strony administracji państwowej. „Ja proszę Wysokiego Sądu, nie mam z czego rodziny utrzymać i dzieci kształcić, a za towary płacę!... akceptami z terminem półtorarocznym". Na to Sędzia, „tak istotnie, to pana sytuacja jest zgoła niewesoła". Następnie Sędzia zadaje biegłemu jeszcze kilka pytań, najwidoczniej chce się zorientować w tej tak obcej dla

niego dziedzinie. Zabiera następnie głos obrońca, zaczynając od słów: „ustawa dla farmaceutów i aptek z roku 1844". Tu sędzia przerywa. Jaka Ustawa, z którego roku? Tu wdaje się dyskurs ekspert. A tak Panie Sędzio, ustawa z roku 1844, a wogóle u nas po 20 latach niepodległości Polski obowiązuje 5 różnych ustaw aptekarskich. Bo Panie Sędzio, my aptekarze jesteśmy bardzo zachowawczym elementem a przy tym lubimy uroczystości i obchody, więc pragnęlibyśmy doczekać się 100 lecia tej ustawy, a przy tym pewne sfery boją się aby nie został do nowej ustawy wprowadzony § 11 ustawy z r. 1844, który głosi, że „do stanu aptekarskiego mogą być przyjmowani tylko osoby wyznania chrześcijańskiego". Niestety artykuł ten już w Odrodzonej Polsce został uchylony. Trzeba w tym miejscu oddać cześć i sprawiedliwość naszym tak mądrym i przewidującym ustawodawcom z przed 100 lat. Po tej dość długiej dygresji, dalej kontynuuje adwokat swoją obrończą mową, aby dowieść sprzeczności prawne i bagatelność samej kwestii. Sędzia najwidoczniej miał już dość tego bigosu aptekarskiego, gdyż znać było i zniecierpliwienie i znużenie. Ogłasza przewód za zamknięty, a następnie po pewnej chwili odczytuje wyrok uniewinniający.

Podobno tego rodzaju sprawy są u nas w Polsce dość częste.

W. A.

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA

R. BARCIKOWSKI, S. A. Poznań

BIJOTOL — GĄSECKI

BISMUTHUM JODO — THYMOLICUM

Proszek ceglasto czerwony, bez zapachu, o wybitnym działaniu bakteriobójczym, zawiera około 43% jodu i 23% bismutu. Wybitny, niedrażniący środek antyseptyczny

WSKAZANIA:

Owrzodzenia części płciowych, ulcus durum, ulcus molle, lymphogranuloma inguinale, owrzodzenia błon śluzowych, wywołane drobnoustrojami ropotwórczymi, grzybami lub pleśniami. Wykwity i owrzodzenia, powstałe na tle dysfunkcji gruczołów wewnętrznego wydzielania lub zaburzeń układu nerwowego (jako środek profilaktyczny przeciw wtórnym zakażeniom bakteryjnym). Wszelkiego rodzaju rany ropne, ulcus cruris, oparzenia, odmrożenia, owrzodzenia na tle białaczkowym oraz na tle gruźliczym i t. p. Wybitnie osusza rany, szybko pobudza ziarninę do wzrostu oraz przyśpiesza pokrywanie się naskórkiem.

MOKOTOWSKA FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA

ADOLF GĄSECKI I SYNOWIE, Spółka Akcyjna

W WARSZAWIE, UL. BELGIJSKA 7, ODDZIAŁ W PRUSZKOWIE

ZIOŁA

CHOLEKINAZA

Stosuje się przy chorobach:

I. Choroby wątroby i na jej tle:

Kamienie żółciowe,
żółtaczka,
chroniczne zaparcie stolca,
katary (nieżyty) żołądka i kiszek.

II. Na tle złej przemiany materii:

Podagra (artretyzmowa),
ischias i inne newralgie artretyczne,
choroby skóry na tle złej przemiany materii (trądzik i t. d.).

LABORATORIUM FIZJOLOGICZNO-CHEMICZNE

H. NIEMOJEWSKIEGO

„CHOLEKINAZA"

Warszawa, Nowy-Świat 5

Apteki i składy apteczne. Broszury bezpłatnie.

WYKAZ POLSKICH PREPARATÓW ZASTĘPUJĄCYCH PREPARATY OBCE.

(dalszy ciąg).

W numerze poprzednim naszego czasopisma rozpoczęliśmy druk wymienionego w tytule wykazu; w bieżącym numerze drukujemy dalszy ciąg działu B, obejmującego — Specyfiki od litery D do V. Pozostałe działy ukażą się w numerze 1 — 1939.

Jak już zapowiedzieliśmy wykaz polskich preparatów zastępujących obce zostanie wydany w formie odbitek w ilości 16.000 egzemplarzy i będzie rozesłany do wszystkich aptek, lekarzy, szpitali itp.

Już dziś miło jest nam donieść, że wykaz ten wzbudził ogromne zainteresowanie i cały szereg instytucyj społeczno - sanitarnych zwracało się do Redakcji z zapytaniem czy i kiedy ukaże się dalszy ciąg tak koniecznego w praktyce codziennej aptekarza i lekarza — wykazu preparatów.

Nie wątpimy, że wykaz ten odda pokładane w nim usługi nie tylko lekarzowi w praktyce prywatnej lecz i w szpitalnej.

Wykazem tym postaramy się zainteresować władze różnych instytucyj społecznych, samorządowych itp., które powinny wydać odpowiednie zarządzenia podległym organom sanitarnym by w rozprowadzaniu leków gotowych brano pod uwagę wyłącznie preparaty polskie.

Tego od dawna domaga się racja gospodarstwa narodowego!

Pocieszającym objawem jest fakt, że oddział Warszawskiego Związku Lekarzy Państwa Polskiego w nowym swym organie „Biuletyn“ Nr. 2 z grudnia r. b. przedrukował pierwszy dział „A — Organopreparaty“ z wykazu, drukowanego w numerze 4—5 „Farmacji Współczesnej“, zaopatrując wstępnym artykułem, nawołującym lekarzy do zapisywania wyłącznie polskich preparatów.

Śmiało twierdzić możemy, że podjęta akcja jednocześnie przez dwa zawody — aptekarski i lekarski, musi być uwieńczoną pomyślnym rezultatem i polski przemysł farmaceutyczny umocni swą egzystencję i uniezależni się od kapitału oraz wpływów obcych.

„Rozwój Polskiego Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego utrwala potęgę PAŃSTWA“

WYKAZ POLSKICH PREPARATÓW ZASTĘPUJĄCYCH PREPARATY OBCE.

DZIAŁ B.

SPECYFIKI

(dalszy ciąg od litery D do V).

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Darmol	Drastin		Lubelski	czekoladki
Decholin Riedel Degallol Riedel		Enzymin	Klawe	tabl.
		Cholopepton	Nasierowski	granulki
		Cholophag	Gessner	pigułki
		Combrol	Karpiński	płyn
		Fellogen	Klawe	draż.
Demalgon Chinoin		Veralgin	Jon	tabl., proszek
		Pyralgin	Spiess	tabl., proszek
		Sedalgan	Klawe	tabl., proszek
Devegan Bayer	Fluarsol		Spiess	tabl.
		Lavacid	Erbe	płyn
Digalen Roche		Digitin	Erbe	płyn
		Digitol	Spiess	płyn
		Intr. Digitalis	Bukowski	płyn
		Intr. Digitalis	Klawe	płyn
		Intr. Digitalis	Wenda	płyn
Digifolin Ciba	Digitin		Erbe	płyn
	Digitol		Spiess	płyn
	Intr. Digitalis		Bukowski	płyn
	Intr. Digitalis		Klawe	płyn
	Intr. Digitalis		Wenda	płyn
Digilanid Sandoz		Gitolan	Spiess	amp. tabl. płyn
		Intr. Digital. lanata	Bukowski	płyn
		Intr. Digitalis lanata	Klawe	płyn

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Diginorgine Norgine Digipurat Knoll		Digitoxin Digitin Digitol Intr. Digitalis Intr. Digitalis Intr. Digitalis	Klawe Erbe Spiess Bukowski Klawe Wenda	amp., płyn płyn płyn płyn płyn płyn
Digitoxinol Dr Voswinkel	Digitin Digitoxin		Erbe Klawe	krople amp., krople
Digotin Gehe	Digitin Digitoxin		Erbe Klawe	krople amp, płyn.
Dijodyl Riedel		Motojodin Jodergon	Motor Klawe	kapsułki tabl., proszek
Diplosal Boehring		Motopyrin Aspirophan	Motor Karpiński	tabl., proszek tabl., proszek
Diuretin Pharmedia	Dipurin Saldiurol Theobromin natr. salicyl.		Geo Gąsecki Spiess	tabl., proszek tabl., proszek tabl., proszek
Dragées Bengué	Draż. mentolowe Draż. Bengals.		Erbe Karpiński	drażetki drażetki
Elarson Bayer		Efisan Biotonin	Spiess Gąsecki	płyn płyn
Eldoform Bayer		Furuncosan Zymaza	Spiess Klawe	tabl. tabl., proszek
Electrargol Clin	Argocol Argentol Corgol		Klawe Karpiński Motor	amp. amp., proszek amp., proszek
Electrocollargol Heyden	Argocol Argentol Corgol		Klawe Karpiński Motor	amp., proszek amp. amp., proszek
Elixir. Nervin. Madaus	Vinum Hyperici AW		Wasilewski	płyn
Elixir. Antiarthriticum Madaus	Vinum Colchici AW		Wasilewski	płyn
Emulsio Scott	Emulsja tranowa Emulsja tranowa Emulsja tranowa	Emulsan	Wenda P. P. T..F. Gessner Erbe	płyn płyn płyn płyn
Eno Fruit Salt	Karposal Sól owocowa burząca	Minerosal	Karpiński Klawe Erbe	sól musująca sól musująca sól musująca

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Ephedrin Henning	**Ephedrosan**		Spiess	amp.,tabl.,prosz
Ephetonin Merck		**Ephedrosan**	Spiess	amp., tabl. pr.
Epilepticon Weil	**Nervosan**		Spiess	proszki
Essentia Aurea Madaus	**Liquor Auri AW**		Wasilewski	krople
Eucarbon Trenka		**Enteractin**	Boruta	opłatki
	Carbon		Erbe	tabl.
		Carbohexin	Karpiński	gran.,
		Carbo	Klawe	gran., proszek, tabl.
		Carbo	Gessner	tabl.
		Carbo	Gąsecki	tabl.
Eumictine Leprince		**Gometol A, B.**	Klawe	kapsułki
		Salosant	Spiess	kapsułki
		Gonorein	Motor	kapsułki
		Caps. antigonorrhoicae	Zembrzuski	kapsułki
Euphyllin Byk	**Geophyllin**		Geo	tabl., ampułki, proszki
Evipan Bayer	**Sennarcol**		Spiess	tabl.
Evipan Natr. Bayer	**Sennarcol-Natr.**		Spiess	amp.
Exibard d'Abyssinie	**Astmin**		Motor	papierosy, tytuń
		Cygaretki antyastmatycz.	Karpiński	papierosy
	Astmosan		Spiess	papierosy
		Astmosal	Erbe	papier., tytuń
Extr. Chinae Nanning		**Wino chinowe**	Motor	płyn
		Wino chinowe	Wenda	płyn
		Wino chinowe	wszystkich aptek	płyn
Fantan Merck	**Artonal**		Karpiński	tabl.
		Libophan	Spiess	tabl., proszek

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Famel Sir.	Sir. Kreozot. cmp.		wszystkich aptek	płyn
	" " "		Klawe	płyn
	" " "		Motor	płyn
	" " "		Spiess	płyn
		Cresocalcin	Wenda	płyn
		Cresolan	Erbe	płyn
		Creo	Kroguleçki	tabl.
		Synpectol	Klawe	płyn
		Thiophag	Gessner	tabl.
Fellamin Sandoz		Chole combrol	Karpiński	płyn
	Fellogen		Klawe	draż.
		Cholesol	Klawe	płyn
		Cholopepton	Nasierowski	granulki
		Cholophag	Gessner	pigułki
Ferratin Boehring		Actifer	Klawe	tabl.
		Liq. Trifferini cmp.	Motor	płyn
		T-ra ferri oxyd. sacchar.	wszystkich aptek	płyn
		Hemogen	Klawe	płyn
		Efisan	Spiess	płyn
		Trae ferri mangan-sacch.	wszystkich aptek	płyn
Ferrocodile Leprince		Ferr. kakodylic.	Klawe	amp.
		Ferrophag	Gessner	amp.
Ferrophytin Ciba		Phosphit Ferrat	Spiess	tabl.
	Fytonal c. ferro		Karpiński	tabl., kaps.
		Ferrobiophyt.	Gąsecki	kaps., proszek
		Ferrobiophytol c. arsen	Gąsecki	kaps., proszek
Filmaron		Caps. contra taeniam	Zembrzuski	kaps.
		Caps. contra taeniam	Mutniański	kaps.
		Taennin	Motor	kaps.
Fogyl Chatelin	Neo		Kroguleçki	pastylki

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Formamint Bauer		**Drażetki Bengalskie**	Karpiński	draż.
		Menthoform	Klawe	tabl.
		Menthol-Dragées	Gessner	draż.
		Panacrin tabl	Bukowski	pastylki
		Paramint	Erbe	tabl.
Gardan Bayer		**Lumbagol**	Spiess	tabl. pulv.
		Pyralgin	Klawe	tabl. pulv.
		Sedalgan	Gąsecki	tabl. pulv.
Gelamon		**Gelacid**	Motor	tabl.
Gelatin Steril Merck	**Gelatina steril**		Klawe	amp.
	Gelatina steril		Spiess	amp.
	Gelatina steril		Wenda	amp.
Gelogastryna		**Gastral**	Klawe	proszek
		Neutrol	Motor	tabl. prosz.
Globeol Chatelin		**Haematogen**	Lek	płyn
		Haematosan	Spiess	płyn
		Opohemogen	Klawe	płyn
Glicerophosphat Robin czysty i z dodatkiem	**Glicerophosphat granulat. czysty i z dodatkiem**		wszystkich aptek	gran.
			Kroguleckl	„
			Gąsecki	„
			Gessner	„
			Karpiński	„
			Klawe	„
			Motor	„
Gonosan Riedel		**Caps. antigonorhoica**	Zembrzuski	kaps.
				„
		Copasan	Karpiński	„
		Gometol A, B	Klawe	„
		Gonorein	Motor	„
		Salosant	Spiess	„
		Santosal A, B.	Gąsecki	
Granugen Knoll	**Granulosan**		Spiess	pasta
		Metaderm	Klawe	maść
		Tranoza	Erbe	maść
Granugenol Knoll		**Granulosan**	Spiess	płyn
		Traumatol	Motor	płyn
Guipsin Leprince	**Tabl. Visci albi**		Gessner	tabl.
		Intr. Visci albi	Bukowski	płyn
		Intr. Visci albi	Klawe	płyn
		Intr. Visci albi	Wenda	płyn

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Gynergen Sandoz		Ergocornin	Motor	amp., płyn
		Ergot	Klawe	„ „
		Ergotin	Erbe	amp.
Gyraldoze Chatelin		Femaktin	Nasierowski	tabl.
Haematogen Hommel	Haematogen		Lek	płyn
	Haematogen		Erbe	płyn
	Haematosan		Spiess	„
		Opohemogen	Klawe	„
Haemoglobin Deschamp		Haematogen	Erbe	płyn
		Haematogen	Spiess	„
		Haematosan	Lek	„
		Opohemogen	Klawe	„
Helminal Merck		Antivermin	Barcikowski	tabl.
Helmitol Bayer		Borotropin	Klawe	tabl.
		Hexacyl	Erbe	tabl. proszek
		Neoseptin	Karpiński	tabl. „
		Urohexin	Gąsecki	tabl. „
Hemostyl Roussel	Opohemogen		Klawe	płyn
Hexal Riedel	Hexacyl		Erbe	tabl. proszek
		Borotropin	Klawe	tabl. proszek
		Uroseptin	Karpiński	„ „
		Urohexin	Gąsecki	tabl.
Hexeton Bayer		Corpyrin	Karpiński	amp., płyn
		Stiminol	Spiess	amp., płyn
Hexophan M. L.	Chinophan		Karpiński	tabl., proszek
		Carborazin	Niewiarow.	tabl.
		Erbefan	Erbe	tabl., proszek,
		Libophan	Spiess	tabl., proszek
		Lumbagol	Gąsecki	tabl., proszek
Hydropyrin Richter		Libophan	Spiess	tabl., proszek
Hyperol Richter	Stabil		Spiess	tabl.
Hypnoticum Madaus	Hypnoticum AW		Wasilewski	tabl.
Ichtalbin Knoll	Rp. Album sulf. bitum. 0,5 D.t.d. Nr...		Klawe	proszek
Inj. Jacobsoni Scott i Bown	Inj. Benzyli Cinnamylici		Rospędzihowski	amp.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Inotyol Debat		Granulosan	Spiess	pasta
		Dermavit	Spiess	pasta
		Lain	Gąsecki	maść
Intrait de Digitale Dausse	Intr. Digitalis		Bukowski	płyn
	Intr. Digitalis		Klawe	płyn
	Intr. Digitalis		Wenda	płyn
Intrait Marron d'Inde Dausse	Hemoroidol		Rawski	płyn
	Intr. Hypocastani		Klawe	płyn
Intrait de Valerian Dausse	Intr. Valerianae		Bukowski	płyn
	Intr. Valerianae		Klawe	płyn
	Intr. Valerianae		Wenda	płyn
Iradiostol The Drug Houses	Vitavit		Spiess	płyn
Iradiostoleum The Drug Houses	Decaron		Bukowski	płyn
Istizin—I. G. F.		Pilulae Purgantes	Gessner	draż.
		Pilulae Purgantes	Kroguleckí	draż.
		Pilulae Purgantes	Wenda	draż.
		Pilulae Purgantes	wszystkich aptek	pigułki
Jod Calcium Diuretin Pharmedia	Jod Calc. Dipurin		Geo	tabl., proszek
	Jod Calc. Theobrom. salicylic.		Wenda	tabl., proszek
	Jod Cal.-Saldiurol		Gąsecki	tabl., proszek
Jod ferratin Boehring		Jodożelazopepton	Lek	płyn,
Jod-Ferratose Boehring		Sir. Ferri jodati	wszystkich aptek	płyn,
Jod Fortan		Jodergon	Klawe	tabl., proszek
		Jodimin	Spiess	tabl., proszek
		Jodotropin	Karpiński	tabl., proszek
Jodglidin		Jodergon	Klawe	tabl., prosz.
		Jodimin	Karpiński	tabl.
		Jodotropin	Spiess	amp., tabl, proszek

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Jodthyrin Deschamp		Jodergon	Klawe	tabl., proszek
		Jodimin	Spiess	amp., proszek
Jodipin Merck	Jodotropin		Karpiński	tabl., proszek
		Jodergon	Klawe	tabl., proszek
		Jodimin	Spiess	amp., proszek
		Motojodin	Motor	tabl., proszek
Jodisol Heisler	Jodotropin		Karpiński	tabl., proszek
		Jodergon	Klawe	tabl., proszek
		Jodimin	Motor	amp., proszek
		Motojodin	Spiess	tabl., proszek
Jodival Knoll	Jodotropin		Karpiński	tabl.
		Jodergon	Klawe	tabl. pulv.
		Jodimin	Spiess	amp., tabl. proszek
Jodlecithin Richter		Motojodin	Motor	tabl.,
Jodol Bayer	Jodopyrol		Jon	proszek
Jodone Robin	Jodotropin		Karpiński	płyn
	Jodergon		Klawe	tabl.
	Jodonat		Bukowski	płyn
	Jodorol		Karpiński	płyn
	Peptonum Jodatum		Wenda	płyn
	Jodogen		Gąsecki	płyn
	Jodopepton		Erbe	draż. płyn
		Motojodin	Motor	tabl.
Jodostarin Roche		Jodergon	Klawe	proszek, tabl.
		Jodimin	Spiess	amp., pr. tabl.
		Motojodin	Motor	tabl.
Jodtetragnost Merck	Tetra Contrast		Spiess	proszek
Jothion I. G. Farb.	Dijodan		Jon	płyn
Jubol Chatelain		Leptanol	Wolski	pigułki
		Reductosan	Spiess	tabl.
Juvenin Bayer		Phosphit Yochimbin	Spiess	tabl.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Juniperol Madaus	Vinum Juniperi AW		Wasilewski	płyn
Kalmopyrin Richter		Pyralgin	Spiess	proszek, tabl.
		Pyractin	Klawe	proszek, tabl.
		Veralgin	Jon	proszek, tabl.
Klimakton		Rp. Ovaria 0,03 Thyreoid 0,006 Bromisol 0,15 Theobrom - Calc. Sali-cylic. 0,15 M. f. p. D. t. d. N...	wszystkie apteki	proszki w opłatkach
Klimasan		Rp. Theobrom. calc. Calc lactic. aa 0,25 Nitroglicerin 0,0002 M. f. p. D. t. d. N...	wszystkie apteki	proszki w opłatkach
Kola granul Astier	Kola		Erbe	tabl.
	Kola		Karpiński	gran.
	Kola		Motor	gran.
	Kola		Wenda	gran.
		Kola c. glyce-roph.	Gąsecki	gran.
		Kola c. lecit-hin.	Gessner	gran. draż.
		Cola phosphat.	Motor	gran.
		Cola phosphat.	Bukowski	gran.
		Kola phosphat.	Wenda	gran.
	Kola AW	Kola phosphat.	Wasilewski	gran.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Kresival Bayer	Sir. Kreozot cmp.		wszystkich aptek	płyn
	" " "		Klawe	"
	" " "		Motor	"
	" " "		Spiess	"
		Balsam Tricolan	Gąsecki	"
		Calcinapht	Nasierowski	płyn drażetki
		Cresocalcin	Wenda	płyn
		Cresolan	Erbe	"
		Synpectol	Klawe	"
Krysolgan Schering		Aurosan	Spiess	amp.
		Electro-aurol	Karpiński	amp.
		Miochrysin	Spiess	amp.
Lacteol Boucard		Zaczyn mleka Bułgarskiego	Serovac	płyn
Lactobacciline		Zaczyn mleka Bułgarskiego	Serovac	płyn
Larosan Roche	Lacton		Klawe	proszek
Larostidin Roche	Histidin		Erbe	amp.
		Ulcerin	Karpiński	amp.
Laxin Lingner-wercke	Laxan		Erbe	cukierki
	Fructalein		Spiess	marmoladki
Levurin compr. Brut	Furuncosan		Spiess	tabl., proszek
	Saccharomycin		Motor	proszek, tabl.
	Witoza		Rospędzi-howski	amp., płyn
	Zymaza		Klawe	proszek tabl.,
Lipojodin Ciba		Jodergon	Klawe	tabl., pulv.
		Jodimin	Spiess	amp., tabl.
		Motojodin	Motor	tabl.
Liquitalis Gehe		Digitin	Erbe	płyn
		Digitol	Spiess	płyn
		Intr. Digitalis	Bukowski	"
		Intr. Digitalis	Klawe	"
		Intr. Digitalis	Wenda	"
Liquidrast Bayer Liquor Sedans P.D.		Remedium Sedativ. haemostaticum	Spiess	płyn
		Stypticum	Klawe	"
		Tartarohydrastinin.	Erbe	"

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Magnesia Perhydrol Merck	Magnes. peroxygen		Synthesa	proszek, tabl.
	Oxymag		Spiess	proszek, tabl.
Magnesin Madaus	Magnesia AW		Wasilewski	proszek, tabl.
Medinal Schering	Natr. diaethyl. barbit.		Wenda	tabl., proszek
	Natr. diaethyl barbit.		Spiess	tabl., proszek
	Somnalin		Karpiński	tabl., proszek
Melubrin M. L.		Pyralgin	Spiess	tabl., proszek
Mercurochrom		Hydrargyro-fluorescein	Gessner	proszek
Mesotan Bayer		Mesotol	Spiess	płyn
Mirion Schering		Jodimin	Spiess	amp., tabl., pr.
Mistol Standard Nobel	Algorhin		Spiess	płyn
	Nasarin		Wenda	płyn
		Vividal	Bukowski	maść
Musculosin Byla	Sarcolan		Nasierowski	płyn
		Hepamuscol	Nasierowski	płyn
Natrumin Madaus	Vinum Angelicae AW		Wasilewski	płyn
Neo Arsycodyle Leprince		Arsenophag	Gessner	amp.
		Natr. arsenicicum	Klawe	amp.
		Natr. arsenicicum	Spiess	amp.
Neobar Merck		Pulvobarin	Spiess	proszek
Neobornyval Riedel	Vulnerol		Asmidar	perełki
Neohexal Riedel		Hexacyl	Erbe	tabl.
		Neoseptin	Karpiński	tabl.
Neo-Riodine Astier		Natr. jodicum	Gessner	amp.
		Natr. jodicum	Klawe	amp.
Neotropin Schering		Ketonyl	Klawe	granulki
Nervocitine Tissot		Glyphosar	Gessner	drażetki
		Hexa	Spiess	amp.
		Neurotonin	Gessner	drażetki
		Quadroton	Klawe	amp.
		Synergetol	Klawe	amp.
		Triplex	Karpiński	amp.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Neutralon Kahlbaum		Allatrol	Erbe	proszek
	Gastral		Klawe	tabl. proszek
	Neutrol		Motor	pulv.
		Neutracid	Lek	tabl.
Nervostenique Dausse		Glyphosar	Wenda	amp.
		Multiplex	Spiess	amp. drażetki
		Neurotonin	Gessner	amp.
		Triplex	Klawe	tabl. proszek
Nirvanol Heyden		Irenal	Motor	tabl., proszek
		Somnacton	Klawe	tabl., proszek
Noctal Riedel		Irenal	Motor	tabl., proszek
		Dorminal	Geo	tabl., proszek
		Somnacton	Klawe	tabl., proszek
Normacol Norgine		Emolin	Spiess	płatki
Novalgin Bayer	Pyralgin		Spiess	tabl., proszek
		Sedalgan	Klawe	tabl.
	Propalgon		Kowalski	tabl., proszek
Novasurol Bayer		Dehydrit	Klawe	amp., czopki
Novatophan Schering		Libophan	Spiess	tabl., proszek
		Lumbagol	Gąsecki	tabl., proszek
		Chinophan	Karpiński	tabl., proszek
Novatropin Chinoin	Rp. Atropin methylobromat. 0,0025 Sacchari albi 0,25 M.t.p. D.t.d. N...		wszystkie apteki	proszki
Novocain Bayer	Polocain		Spiess	amp. pulv.
	Optocain		Klawe	amp.
Novocain Suprarenin Bayer	Polocain c. suprar.		Spiess	amp.
	Optocain c. suprar.		Klawe	amp.
Novurit Chinoin	Dehydrit		Klawe	amp., czopki
Nuclearsitol Robin		Phosphacid	Nasierowski	amp.
		Phosphotonin	Karpiński	amp.
Nucleatol		Nucleophytol	Gąsecki	tabl.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE — Identyczne pod względem składu	PREPARATY POLSKIE — Analogiczne w działaniu	Wyrób firmy	Postacie
Nujol	Ageol		Gąsecki	kaps., płyn
	Enterol		Motor	płyn
	Ol. Paraffini c. ment.		wszystkich aptek	płyn
	Parafinol		Erbe	płyn
Odylen Bayer		Dermaton	Wenda	płyn
		Fortadin	Spiess	amp.
Omnadin Bayer	Panodin		Klawe	amp.
		Sistofebrin	Karpiński	amp.
Optarson Bayer		Glyphosar	Spiess	amp.
		Opotonin	Klawe	amp.
		Multiplex	Wenda	„
		Neurotonin	Klawe	„
		Synergetol	Karpiński	„
		Triplex	Gessner	amp., draż.
Ossin Stroschein		Emulsio ol. Jecoris	wszystkich aptek	płyn
Ostelin		Decaron	Bukowski	płyn
		Vitoza	Rospędzi-howski	amp., płyn
		Cresavit	Spiess	płyn
Ouabaine Arnaud		Strophantin	Klawe	amp.
		Strophantin	Gessner	amp.
Ovolecithine Billon	Ovo-lecithin		Karpiński	granulki
Ovolecithine Clin	Ovo lecithin		Gessner	gran., drażetki
		Kola lecithin	Gessner	gran., drażetki
		Kola lecithin	Motor	granulki
		Kola lecithin	Erbe	drażetki
Pageol Chatelain		Caps. antigo-norrhoic.	Zembrzuski	kapsułki
		Salosant	Spiess	„
		Gonorein	Motor	„
		Gometol A. B.	Klawe	„
		Copasan	Karpiński	„
Pain Expeller	Balsament		Spiess	płyn
	Linim. capsici comp.		wszyst. apt.	„
	Linim. capsici comp.		Wenda	„
	Linim. capsici comp.		Karpiński	„
	Linim. capsici comp.		Motor	„

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Panbilin		Chole Com-brol	Karpiński	płyn
		Fellogen	Klawe	draż.
		Cholophag	Gessner	pigułki
		Cholopepton	Nasierowski	granulki
Panflavin Bayer	Panacrin		Bukowski	tabl.
Pantopon Roche	Panlaudon		Karpiński	amp., proszek
Paracodin Knoll		Tussinon	Spiess	tabl., syrop
Paveron Dausse	Panlaudon		Karpiński	amp., proszek
Pavon Ciba	Panlaudon		Karpiński	amp., proszek
Pellidol Kalle		Bijotol	Gąsecki	proszek, maść
Peptonate de fer Robin	Siderol		Karpiński	płyn
		Liq. ferri manganopeptonati	Erbe	płyn
Percain Ciba		Polocain	Spiess	amp., proszek
		Optocain	Klawe	amp.
Perhydrit Merck	Stabil		Spiess	tabl.
Pergenol Byk		Stabil	Spiess	tabl.
Peristaltin Ciba		Sagradol	Klawe	tabl.
Pertussin Teschner	Sir. Thymi comp.		wszyst. apt.	syrop
	" " "		Gąsecki	"
	" " "		Klawe	"
	" " "		Krogulecki	"
	" " "		Motor	"
	" " "		Spiess	"
Phanodorm Bayer		Erbenal	Barcikowski	tabl., proszek
		Somnacton	Klawe	tabl., proszek
Phytin Ciba	Fytonal		Karpiński	kaps., płyn, proszek
	Phosphit		Spiess	kaps., płyn, proszek
	Biophytol		Gąsecki	kaps., płyn, proszek
Phosphostenique Dausse		Phosphacid	Nasierowski	krople, amp.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Piperazin Midy	Piperazyna musująca		wszyst. apt.	granulki
	Piperazyna musująca		Erbe	
	Piperazyna musująca		Gąsecki	
	Piperazyna musująca		Gessner	
	Piperazyna musująca		Klawe	
	Piperazyna musująca		Karpiński	
	Piperazyna musująca		Motor	
	Piperazyna musująca		Spiess	
	Piperazyna musująca		Wenda	
Pommade Midy		Varicol	Gąsecki	maść
Posterisan Kade		Czopki hemoroidalne	wszyst. apt.	czopki
		Haemorol	Motor	„
		Hemorin	Klawe	„
		Prowarol	Wenda	„
		Ususan	Spiess	„
		Varicol	Gąsecki	„
Purgen Bayer	Drastin		Lubelski	czekoladki
	Fructalein		Spiess	marmoladki
	Laxan		Erbe	cukierki
		Pilulae purgant.	Gessner	pigułki
		Pilulae purgant.	Krogulecki	„
		Pitulae purgant.	wszyst. apt.	„
	Purgosan		Motor	tabl.
Pyridium	Pyricid		Karpiński	kaps.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Quinby Aubry	Bismolip		Klawe	amp., słoik
	Bism. Chinin. Jodat.		Gessner	„ „
	Bism. Chinin. Jodat.		Spiess	„ „
	Bism. Chinin. Jodat.		Wenda	„ „
	Bism. Chinin. Jodat.		Klawe	„ „
Recresal Bayer		Fytonal	Karpiński	kaps., płyn, proszek
		Biophytol	Gąsecki	kaps., płyn, proszek
		Phosphit	Spiess	kaps., płyn, proszek
Rezyl Ciba		Synpectol	Klawe	syrop
		Tussinon	Spiess	tabl., syrop
Rhodan Calc. Diuretin Pharmedia, Knoll	Rhodan calcium dipurin		Geo	tabl.
	Rhodan calcium saldiurol		Gąsecki	tabl.
Rivanol Bayer (pastylki do ssania)		Panacrin	Bukowski	tabl.
Riodine Astier		Motojodin	Motor	kaps
Rheumosan Reissa		Balsam Bengalski	Karpiński	maść
		Balsam ment. salic.	wszyst. apt.	„
		Menthosal	Klawe	„
		Mesolament	Spiess	„
		Osmogen	Gąsecki	„
		Rheubalsam	Spiess	„
		Rheumogen	Wenda	„
Sabromin Bayer		Bromisol	Karpiński	tabl., proszek
		Bromergon	Klawe	tabl., proszek
Sagrada Barber	Cascar. Sagrad. extr.		wszyst. apt.	tabl., płyn
		Sagradol	Klawe	tabl.

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE Identyczne pod względem składu	PREPARATY POLSKIE Analogiczne w działaniu	Wyrób firmy	Postacie
Sajodin Bayer		Jodonat	Bukowski	płyn
		Jodogen	Gąsecki	płyn
		Jodergon	Klawe	tabl., pulv.
		Jodorol	Karpiński	płyn
		Jodotropin	Karpiński	tabl.
		Motojodin	Motor	kapsułki
Sal Kruschen		Karposal	Karpiński	sól musująca
		Minerosal	Klawe	„ „
		Purgurin	Gessner	„ „
Salen Ciba		Mesotol	Spiess	płyn
		Balsam Bengalski	Karpiński	maść
		Rheubalsam	Spiess	„
Salenal Ciba		Balsam ment. salic.	wszyst. apt.	„
		Menthosal	Klawe	„
		Mesolament	Spiess	„
		Osmogen	Gąsecki	„
		Salmet	Motor	maść
Salipirin Riedel	Antipirin. salicyl.		Klawe, Krogulecki,	tabl., proszek
	„ „		Spiess,	„
	„ „		Wenda	„
	Salicylopyrin		Motor	tabl., proszek
Salyrgan M. L.	Dehydrit		Klawe	amp., czopki
Sanocrisine	Aurosan	Myochrisin	Spiess	amp.
Santyl Knoll		Caps. antigonorrhoicae	Zembrzuski	kapsułki
		Copasan	Karpiński	„
		Gometol	Klawe	„
		Gonorein	Motor	„
		Salosant	Spiess	„
		Santosal	Gąsecki	„
Scilaren Sandoz		Intr. Scillae	Klawe	płyn
Sclerol syr. Mladejowski		Sir. Droserae comp.	Gessner	płyn
Secacornin Roche		Ergotin	Erbe	amp.
	Ergot		Klawe	amp., płyn
	Ergocornin		Motor	amp., płyn
		Haemostigen	Wenda	płyn
Secale Norgine		Remed. sedativum	Spiess	„
		Intr. Hydropiperis	Klawe, Wenda	„

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Sedobrol Roche		Bromisol	Karpiński	tabl., proszek
Sedormid Roche		Sedalgan	Klawe	tabl., proszek
Siliquid Boehringer		Phosphacid	Nasierowski	amp., krople
Sipon Bayer		Czopki hemoroidalne	wszyst. apt.	czopki
		Varicol	Gąsecki	maść, czopki
		Hemorin	Klawe	czopki
		Ususan	Spiess	„
		Provarol	Wenda	„
		Haemorol	Motor	„
Sirolin Roche	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		wszyst. apt.	syrop
	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		Gąsecki	„
	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		Klawe	„
	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		Kroguleck	„
	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		Motor	„
	Sir. Kalii Sulfoguajac. cpm.		Spiess	„
		Synpectol	Klawe	płyn
		Tussinon	Spiess	syrop, tabl.
Solarson Bayer		Glyphosar	Spiess	amp.
		Multiplex	Wenda	„
		Neurotonin	Klawe	„
		Synergetol	Karpiński	„
		Opotonin	Klawe	„
		Triplex	Gessner	amp., draż.
Spasmine Jolly		Crategin	Motor	tabl., ziołowe
		Pascratsan	Gąsecki	płyn
		Passicratin	Karpiński	„
		Sir. Passiflorae	wszyst. apt.	„

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Spirosal Bayer		Apirheumin	Klawe	maść
		Balsam ment. salicyl.	wszyst. apt.	„
		Balsam Bengalski	Karpiński	„
		Menthosal	Klawe	„
		Mesolament	Spiess	„
		Osmogen	Gąsecki	„
		Rheumogen	Wenda	„
		Rheubalsam	Spiess	„
Sterogyl Roussel	Vitavit		Spiess	płyn
		Decaron	Bukowski	„
Stypticin Merck	Cotarnin		Erbe	draż.
		Remedium sedativ.	Spiess	płyn
		Stypticum	Klawe	„
		Haemostigen	Wenda	„
		Intr. Hydropiper	Klawe	„
Styptol Knoll		Cotarnin	Erbe	draż.
		Haemostigen	Wenda	płyn
Sulfur jodat Madaus	Sulfur jodat. AW		Wasilewski	tabl.
Suppositoria Midy		Heridal	Erbe	czopki
		Czopki hemoroidalne	wszyst. apt.	„
		Hemorin	Klawe	„
		Haemorol	Motor	„
		Kastanol	Wolski	„
		Ratelin	Krogulecki	„
		Ususan	Spiess	„
		Varicol	Wenda	„
Suprarenin M. L.	Adrenalin		Bukowski	płyn
	Adrenasol		Spiess	„
	Epirenin		Klawe	amp., płyn
Tannalbin Knoll	Tanninum album.		Erbe	tabl.
	„ „		Wenda	„
	„ „		Krogulecki	„

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Teapulvin Madaus	Cassia Angustifolia		Wenda	tabl.
	Purol AW		Wasilewski	„
Terpichin Oestreicher	Chinoterpin		Erbe	amp.
Thiodin Cognet		Sulfur jodat. AW	Wasilewski	tabl.
Togal		Aspirophan	Karpiński	tabl., proszek
		Lumbagol	Gąsecki	tabl.
		Motopirin	Motor	„
Tonicum Roche		Efisan	Spiess	płyn
		Quadroton	Klawe	„
		Biotonin	Gąsecki	„
		Vinum centhaurii AW	Wasilewski	„
Tonicum Herbaceum Madaus		Vinum centhaurii AW	Wasilewski	„
Tonophosphan Bayer	Phosphotonin	Phosphacid	Nasierowski	amp.
Transpulmin	Chinin. Camph. comp.		Klawe	amp.
	Pneumonin		Gessner	„
	Pulmin		Erbe	„
	Pulmochin		Wenda	„
Tricalcin		Biocalcol	Klawe	proszek
		Calcisal	Spiess	„
		Calcivit	Spiess	mączka
		Tosta	Rospędzihowski	proszek
		Vitafosfoza	Gąsecki	„
		Vitana	Karpiński	„
Triferin Knoll		T-rae ferri oxyd.sacchar.	wszyst. apt.	płyn
		Liq. Trifferii comp.	Motor	„
Trigemin M. L.	Butamidon		Wenda	kaps., proszek
	Butypirin		Borowski	„ „
	Trialin		Krogulecki	„ „
		Optamon	Barcikowski	„ „

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Trinitrin caffein Dubois		Nitroglicerin perlingual	Klawe	płyn
		Nitroglicerin	Motor	tabl.
		"	Spiess	"
		"	Kroguleck i	"
Urisal Deschamp	Ureogen		Wenda	"
	Uridol		Karpiński	"
	Urisonal		Erbe	"
	Urolitin		Motor	"
	Uron		Vapor	"
Urodonal Chatelain	Ureogen		Wenda	"
	Uremosan		Gąsecki	"
	Uridol		Karpiński	"
	Urisonal		Erbe	"
	Urolitin		Motor	"
	Uron		Vapor	"
Urotropin Schering		Borotropin	Klawe	tabl., proszek
	Hexamethylen-tetramin		Wenda	" "
	Hexamethylen-tetramin		Karpiński	" "
	Urohexin		Gąsecki	tabl., proszek
	Uroseptin		Karpiński	kaps.
Valda	Neo		Kroguleck	pastylki
	Pastylki Belgijskie		Gąsecki	"
Validol Zimmer	Valigen		Geo	tabl., krople
	Menthol. valer.		Wenda	kaps., krople
Valysan Schering	Valnerol		Asmidar	drażetki
Valyl		Valigen	Geo	kaps., tabl.
		Valnerol	Asmidar	drażetki

Nazwa preparatu obcego	PREPARATY POLSKIE		Wyrób firmy	Postacie
	Identyczne pod względem składu	Analogiczne w działaniu		
Vamiamine Chatelain		Caps. antigonorr.	Zembrzuski	kapsułki
		Copasan	Karpiński	„
		Gometol	Klawe	„
		Gonorein	Motor	„
		Optosal	Klawe	„
		Salosant	Spiess	„
		Salomet	Spiess	„
Veramon Schering	Optamon		Erbe	tabl., proszek
	Veralgin		Jon	„ „
	Amidoverin		Wenda	„ „
		Pyralgin	Spiess	„ „
		Sedalgan	Klawe	„ „
Verodigen Boehringer		Digitin	Erbe	płyn
		Digitol	Spiess	„
		Intr. Digitalis	Bukowski,	„
			Klawe, Wenda	„
Vigantol Merck	Vitavit		Spiess	płyn
		Decaron	Bukowski	„
Vogan Merck Bayer	Cresavit		Spiess	kaps., płyn
	Icaron		Bukowski	płyn
Voluntal Bayer		Sedalgan	Klawe	tabl. proszek
		Pyralgin	Spiess	„ „
Yatren Casein M. L.	Flavon Casein		Karpiński	amp.
	Yochinol Casein		Klawe	amp., proszek
Yochimbin Ciba		Phosphit Yochimbin	Spiess	tabl.

Polski aptekarz
popiera przemysł
RODZIMY!

Państwowy Zakład Higieny

DZIAŁ SUROWIC i SZCZEPIONEK

Warszawa, ul. Chocimska 24. Tel. 413-84.

Adres telegr.: „Centrepid"

Nowe preparaty:

PROTAMINO-INSULINA, z cynkiem

Opakowanie: fiolki a 5 cm^3 = 200 jedn.

ENTEROCOLIN, szczepionka doustna

(B. Coli, enterokoki i bakteriofag)
Opakowanie: 5 ampułek à 3 cm^3

AW CZOŁOWE POLSKIE PREPARATY BIOLOGICZNE

- Analgeticum AW (tabl.)
- Antineuralgicum AW (tabl.)
- Awis AW (tabl.) (Acid. camphoricum)
- Cina AW (tabl.);
- Crocus AW (tabl.)
- Germatol AW (płyn):
- Hypnoticum AW (tabl.);
- Kola AW (tabl.)
- Liquor Auri AW (płyn)
- Magnesia AW (tabl.);
- Purol AW (tabl., granulki)
- Sulf. jodat AW (tabl.) D 3, D 4, D 6

AW na recepcie lekarza oznacza pochodzenie standaryzowanych i niezawodnych w działaniu leków biologicznych,

WYTWÓRCZYCH ZAKŁADÓW CHEM.-FARMAC.

Dr med. A. WASILEWSKI sp. z o. o.

WARSZAWA, ul. W. GÓRSKIEGO 9. TEL. 3-10-22

CENTRALA FIRMY „BORYSZEW" W BRUKSELI.

Firma „Boryszew" była również reprezentowaną na Pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa, i łącznie z f. „Pharmedia" oraz z trzecią inną o której napiszemy innym razem, tworzyła grupkę firm, które wg powszechnego mniemania i ogólnego oburzenia nie powinny brać udziału na wspomnianej Wystawie.

Dla wyjaśnienia stanu rzeczy i tym razem sięgnęliśmy do ksiąg rejestrowych, w którym znaleźliśmy rewelacyjny i obfity materiał. W tym czasie w „Kurierze Warszawskim" z dn. 15 grudnia 1938, na stronicy 22 ukazało się ogłoszenie i wobec tego, że jest to najświeższy materiał do rozważania nad sprawą czy firmę „Boryszew" możemy nazwać firmą polską, treść owego ogłoszenia podajemy:

Société Anonyme Belge des Etablissements Industriels Boryszew. Belgijska Spółka Akcyjna Zakłady Przemysłowe Boryszew. Zarząd w Brukseli, 368, Avenue Louise. Rada Zarządzająca zaprasza posiadaczy udziałów (akcji), na Nadzwyczajne Walne zgromadzenie, które odbędzie się w dniu 7 stycznia 1939 r., o godz. 11-ej w Zarządzie Spółki, Bruksela, 368, Avenue Louise, z następującym porządkiem obrad: 1) Uchwała w sprawie podwyższenia kapitału z 5.000.000 franków (1.250.000 zł.) do 10.000.000 franków (2.500.000 złotych) przez emisję 43.000 nowych udziałów bez wartości nominalnej takichże, jak dotychczasowe, z zastrzeżeniem, że nadwyżka ponad jedną piątą część wartości nominalnej udziałów, która musi być wpłacona gotowizną przy objęciu udziałów, może być pokryta przez kompensatę i że cały wpływ z emisji będzie przeznaczony na działalność Spółki w Polsce. Ewent. niezwłoczna subskrypcja i całkowite lub częściowe pokrycie tej podwyżki kapitału. 2) Udzielenie Radzie Zarządzającej w razie potrzeby uprawnień do wykonania powziętej uchwały i do notarialnego stwierdzenia urzeczywistnienia podwyżki kapitału. 3) Zmiany statutu z zastrzeżeniem, iż te zmiany nabiorą mocy prawnej dopiero z chwilą gdy urzeczywistnienie podwyżki kapitału zostanie notarialnie stwierdzone, a mianowicie: a) zmiana art. 6, polegająca na uzgodnieniu go z urzeczywistnionym podwyższeniem kapitału, b) zmiana art. 8, polegająca na uzupełnieniu historii powstania kapitału. Pp. posiadacze udziałów (akcji), pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, są proszeni o zastosowanie się do przepisów art. 35, 36 i 37 statutu. Udziały (akcje) mogą być deponowane w siedzibie Spółki w Brukseli, bądź w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej Nr 25. 129

Jak wynika z ogłoszenia Zarząd firmy „Boryszew" znajduje się w Brukseli, 368, Avenue Louise i tamże odbędzie się nadzwyczajne walne zgromadzenie. Ten fakt jasno uwypukla udział kapitału obcego w firmie.

Czy w tych warunkach i mimo protestu ze strony członków sekcji farmaceutycznej firma „Boryszew" powinna być dopuszczona do udziału na Pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa?

Nie sądzimy, aby panujący dzisiaj protekcjonizm przyczynił się i tutaj do traktowania firmy o kapitale obcym, jako f. polską.

Fabryka chemiczno-farmaceutyczna
Ap. Kowalski
Warszawa
AK
Apalgin
koi
bóle.
W tabletkach po 0,25 g
(opakowania po 5 i 10 sztuk)
i w proszku do receptury.
Nr. rej. 1963.

CZY „PHARMEDIA" JEST FIRMĄ POLSKĄ?

W artykule drukowanym w poprzednim numerze pod takimże tytułem wkradł się błąd drukarski, mianowicie na str. 230 w pierwszym wierszu czytamy „W dniu przeglądania rejestru (7 października 1928 r.) brak było w aktach firmy „Pharmedia" jakichkolwiek dalszych danych bądź co do zmiany kapitału spółki, bądź co do zmiany udziałów w niej poszczególnych wspólników". Wobec tego, że odległa data (7 października 1928 r.) mogłaby czytelnikowi nasunąć przypuszczenia że przez okres 10 lat mogło się zupełnie zmienić i kapitał obcy został zastąpiony polskim, uważamy za obowiązek poczynić poprawkę i wyjaśnić, że przeglądanie rejestru miało miejsce dnia 7 października 1938 roku, t.j. na kilkanaście dni przed ukazaniem się numeru.

OCHRONA USTAWY PRZYMIOTNIKA „POLSKI".

Poznański poseł Jóźwiak zgłosił na ostatnim posiedzeniu Sejmu przed świętami Bożego Narodzenia wniosek z projektem ustawy o prawnej ochronie przymiotnika „polski" Projekt ustawy przewiduje, że osoby fizyczne obcej narodowości oraz **osoby prawne, których właściciele nie są narodowości polskiej, względnie których kapitał nie jest wyłącznie w posiadaniu osób narodowości polskiej, nie mogą określać wytworów swej pracy oraz przedsiębiorstw zawodowych jako też wszelkiego rodzaju zrzeszeń nazwami lub określeniami, nawiązującymi do przymiotnika „polski"**. Zakaz powyższy odnosi się do zrzeszeń przedsiębiorstw i do wytworów, pozostających pod jakimikolwiek wpływami osobistymi lub finansowymi osób i kapitałów pochodzenia obcego.

Pośród innych szczegółów, których nie przytaczamy, projekt przewiduje, że nazwy i oznaczenia już używane, a sprzeczne z postanowieniami nowej ustawy, winny być usunięte z obrotu najdalej do trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy.

Projektodawca poseł Jóźwiak jest prezesem Związku poznańskich restauratorów i dał się poznać społeczeństwu z rzutkiej inicjatywy i dużej odwagi cywilnej. On właśnie wygrał proces z oskarżenia niektórych browarów poznańskich, będących własnością Niemców, którym zarzucił, że pieniądze uzyskane z zarobków na społeczeństwie polskim łożą na dozbrojenie armii niemieckiej. Proces ten, a szczególnie motywy jego wyroku, wzbudziły ogromną sensację w społeczeństwie.

Poseł Jóźwiak wystąpił w sejmie z inicjatywą, regulującą jeden z naczelnych postulatów patriotyzmu gospodarczego, jakim jest uniemożliwienie cudzoziemskim fabrykom w Polsce, dzierżawcom obcych licencyj, patentów i znaków towarowych, a nawet oddziałom międzynarodowych koncernów, używania słowa „polski" w sposób swobodny i niczym nie ograniczony. Nazwa „polski" posiada pierwszorzędną wartość handlową i ułatwiała bogatym i ruchliwym firmom zagranicznym opanowanie rynku polskiego na niekorzyść wyrobów prawdziwie polskich.

, Wierzymy, że Sejm uchwali powyższy wniosek ogromną większością głosów, dając tym dowód zrozumienia swoich obowiązków obywatelskich w dziedzinie gospodarstwa narodowego.

K.

„SYNTHESA" ZAKŁADY CHEMICZNE Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA, UL. DOLNA Nr 4

polecają nowowyprodukowane sole

ACETANILIDUM
ALUMEN USTUM
AMMONIUM NITRICUM PURISS.
CAMPHORA MONOBROMATA
NATRIUM HYDRICUM PURISS.
MAGNESIUM BROMATUM
NATRIUM BENZOICUM PURISS.
NATRIUM PYROPHOSPHORICUM
PLUMBUM NITRICUM
PHENACETINUM
ZINCUM OXYDATUM PURISS.

odpowiadające wszelkim wymaganiom farmakopei

Dr. GROSSOWI Z „I.K.C." POD UWAGĘ...

W Nr. 15 „Kuriera Lekarskiego" z 22 grudnia 1938 r. (dodatek do krakowskiego „Ilustrowanego Kuriera Codziennego") znajdujemy w rubryce „Skrzynka pocztowa", w której redakcja odpowiada czytelnikom na ich listy, następującą „odpowiedź":

„*Coxa Nowy Bytom.*: Aspiryna jest skutecznym lekarstwem przeciw niektórym postaciom bólów stawowych, zwłaszcza zaś przeciw zapaleniom stawów na tle reumatycznym. Pamiętać należy o tym, że aspiryny nie wolno zażywać ani na pusty żołądek, ani w postaci nierozpuszczonej pastylki. Aspirynę należy zawsze przed zażyciem rozpuścić w wodzie (wystarczy pół szklanki wody) i dopiero po rozpuszczeniu wypić i to zawsze po jedzeniu, tzn. na pełny żołądek. Na ogół wystarczy jedna lub dwie pastylki półgramowe dziennie — rzadko tylko w okresie ostrej choroby na przeciąg niewielu dni przepisuje lekarz większe ilości. Niektóre osoby nie znoszą aspiryny i nawet po niewielkich dawkach skarżą się na bicie serca, poty, osłabienie itd. Na ogół jednak jest to lekarstwo dobrze znoszone.

Po tym szczegółowym wywodzie następuje zdanie, które zasługuje na szczególną uwagę każdego obywatela, wyznającego ideę patriotyzmu gospodarczego. Oto w tej rzekomej odpowiedzi redakcyjnej, czytamy **dosłownie**:

„Nie ma potrzeby kupowania z a g r a n i c z n y c h preparatów, nasza (czyja nasza?) krajowa aspiryna jest doskonała, absolutnie pod żadnym względem nie ustępuje analogicznym specyfikom zagranicznym.

„W sprawie pańskiej choroby — czytamy w zakończeniu tej dziwnej odpowiedzi redakcyjnej — wyjaśniamy, że na odległość wątpliwości pańskich rozstrzygnąć nie możemy. Musi pan tę sprawę omówić z doświadczonym lekarzem chirurgiem, tymczasem w razie bólów w stawie może pan zażyć pastylkę aspiryny. W żadnym razie nie zaszkodzi to panu."

Umyślnie przytaczamy dokładną treść tej rzekomej „odpowiedzi" redakcji I.K.C., w której przebiegłość reklamowa idzie w parze z brakiem obywatelskości wobec społeczeństwa i polskiego przemysłu.

Odpowiedzi redakcji „Kieriera Lekarskiego" są tej treści, że robią wrażenie **prawdziwych** odpowiedzi na otrzymane listy. Zaletą ich m. in. jest często podkreślanie, że redakcja nie wymienia poszczególnych środków czy firm, co wzmacnia wrażenie obiektywizmu. Zasada ta w tym wypadku została przekroczona w sposób aż nadto rażący.

Ale nie o to idzie. Krakowski „I.C.K." jest niewątpliwie pismem **najbogatszym** w Polsce, bardzo wpływowym i z tego tytułu **usiłującym** w wielu sprawach **przodować** w obywatelskim ujmowaniu wielu aktualnych zagadnień.

M a m y p e ł n e p r a w o m o r a l n e w y m a g a ć o d t a k i e g o w y d a w n i c t w a, b y l i n i ę s w o j ą z a c h o w a ł o r ó w n i e ż w s p r a w a c h g o s p o d a r c z y c h, a szczególnie w najboleśniejszym ich odcinku, jakim jest przewrotna walka wrogiego a potężnego przemysłu cudzoziemskiego z już istniejącym przemysłem chemicznym polskim, od zagranicy niezależnym. W t y c h s p r a w a c h n i e w o l n o t a k p o c z y t n e m u o r g a n o w i o t a k i c h w ł a ś n i e a m b i c j a c h p r z e w o d z e n i a n a r o d o w i w p a t r i o t y ź m i e — n a ś l a d o w a ć m e t o d, s t o s o w a n y c h p r z e z r ó ż n e d r o b n e p i s m a.

Święta dla administracji pisma zasada „pecunia non olet" **musi** w niektórych wypadkach ustąpić przed wyższymi względami redakcyjnymi.

Panu dr. Grossowi, który od dziesięciu lat redaguje „Kuriera Lekarskiego“ na łamach I.K.C., **nie wolno nie wiedzieć,** że Aspiryna „Bayer“ jest preparatem zagranicznym.

Trudno przypuszczać, by dr. Ludwik Gross był tak naiwny, iżby nie wiedział, że dopuszczając do zamieszczenia w swoim dodatku tego rodzaju pochwał aspirynowych, pisze to na użytek przemysłu i kapitału niemieckiego, pomimo całej obłudnej frazeologii, że „nasza (?) krajowa aspiryna“ nie ustępuje absolutnie pod żadnym względem analogicznym specyfikom zagranicznym.

Pod piórem dr. Ludwika Grossa są najzupełniej zbędne pochwały niemieckich artykułów, które przecież sami oddawna w Polsce wytwarzamy. Jeśli inne argumenty nie mogą przekonać pana dr. Grossa, i odwieść go od wymieniania niemieckich nazw specyfikowych, co się u niego nie pierwszy raz zdarza, to może zechce uwzględnić te motywy, dla których jego znakomity kolega redakcyjny, wieloletni zaufany korespondent „Kuriera“ w Berlinie red. Heller — musiał nie dawno spiesznie opuścić granice Rzeszy Niemieckiej. W tych warunkach tego rodzaju chwalby są jakoś dziewnie nie na miejscu.

Mamy nadzieję, że na łamach krakowskiego „Kuriera Lekarskiego“ nie ujrzymy więcej przemycanych niemieckich nazw środków leczniczych we wszystkich tych wypadkach, w których istnieją identyczne wyroby przemysłu polskiego. *K.*

POLSKI TERMOMETR LEKARSKI

PIERWSZA POLSKA WYTWÓRNIA TERMOMETRÓW LEKARSKICH

„Te-Ka“ Sp. z ogr. odp.

dawniej

Mgr. A. Boczkowski i S-ka

ŁÓDŹ I, DOWBORCZYKÓW 5. = TELEFON 159-00

ZNAK OCHRONNY

ma zaszczyt zawiadomić WPanów czytelników, że na Zjeździe Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w dn. 25 i 26 czerwca r. b. uchwalono bojkot towarów i wyrobów zagranicznych.

Przypominamy zatem, **że jakość naszych termometrów odpowiada wszelkim wymaganiom, co potwierdza i poleca nabywać termometry krajowe Okólnik Pana Ministra Opieki Społecznej Nr 10/38 z dn. 18.II.38 r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Opieki Społecznej, Nr 4.**

Wytwórnia nasza na „Pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa” w Warszawie **została odznaczona Złotym Medalem.**

KRONIKA

DARKÓW — ZDROJOWISKO NA ŚLĄSKU ZAOLZAŃSKIM.

Polskie przyrodolecznictwo przez połączenie Śląska Zaolzańskiego wzbogaciło się o nowe zdrojowisko — Darków w powiecie Frysztadzkim. Darków posiada zdroje z silną Solanką jodo-bromową.

Zakład leczniczy jest położony w parku pięknie położonym i posiada nowoczesne urządzenia do kąpieli mineralnych i borowinowych. Posiada ambulatorium i gabinet hydro - elektroterapeutyczny.

Do ważniejszych wskazań należy zaliczyć: zła przemiana materii, gruźlica chirurgiczna, reumatyzm, choroby skórne, kobiece i nerwowe.

WYSOKIE ODZNACZENIA.

Orderem Polonia Restituta zostali odznaczeni:

mgr. Wacław Filipowicz — prezes P. P. T. F.,

mgr. Andrzej Boczkowski—właściciel wytwórni termometrów,

mgr. Stanisław Nowakowski—wł. apteki i prezydent m. Nowego Sącza,

Krzyżem Komandorskim orderu Polonia Restituta:

ś. p. prof. Konstanty Hrynakowski — wieloletni dyrektor Oddz. Farm. U. P.

prof. dr. Kazimierz Jabłczyński — prof. chemii nieorg. U. J. P.

prof. dr. Włodzimierz Koskowski — dyrektor Oddz. Farm. U. J. K.

Złotym Krzyżem Zasługi:

dr. Maksymilian Eberhardt — naczelnik Urzędu Zdrowia Komisariatu Rrządu m. st. Warszawy,

mgr. Jan Zagórski — właśc. apteki w Katowicach,

mgr. Aleksander Hübner—współwłaściciel f. dr. K. Wenda i S-ka, wiceprezes P. P. T. F.

APTEKARSTWO NA LITWIE.

Według ostatnich danych statystycznych na Litwie znajduje się 164 aptek normalnych, którymi zarządzać mogą tylko prowizor lub tzw. chemik - aptekarz. Podobnie jak w Polsce obok aptek normalnych istnieje 149 — wiejskich; zarządzać apteką wiejską posiada prawo pomocnik prowizora (lub aptekarza).

Stan liczbowy farmaceutów jest następujący: mag. farm. — 1, dr. farm. — 1, chemików-aptekarzy — 82, prowizorów — 144, pomocników aptekarzy — 456 razem 654.

Według danych urzędowych liczba aptek polskich jest b. mało bo zaledwie 8, według obliczeń nie urzędowych cyfra ta jest znacznie większa. Natomiast aptek żydowskich — urzędowy spis podaje wysoką cyfrę, w samym Kowlu na 20 aptek — 8 jest żydowskich.

Organem Towarzystwa Farmaceutycznego jest miesięcznik „Farmacijas Žinos".

20-LECIE PAŃSTWOWEJ ADMINISTRACJI FARMACEUTYCZNEJ.

W dniu 18 listopada b.r., w sali Warszawskiego T-wa Farmaceutycznego przy ul. Długiej 16, odbyło się staraniem Polskiego Powszechnego T-wa Farmaceutycznego, uroczyste posiedzenie poświęcone 20 - tej rocznicy utworzenia Państwowej Administracji Farmaceutycznej.

Zebranie zagaił p. mgr Wacław Filipowicz — prezes Polskiego Powszechnego T-wa Farmaceutycznego, witając przedstawicieli władz państwowych, armii, Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego, organizacyj farmaceutycznych, oraz licznie zebranych gości i członków T-wa Farmaceutycznego. Po uczczeniu przez powstanie i jednominutową ciszą pamięci wszystkich nieżyjących bojowników o Niepodległość Rzeczypospolitej, — zebrani uchwalili wysłanie telegramów do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, do Pana Marszalka Edwarda Śmigłego - Rydza i do Pana Ministra Opieki Społecznej — Mariana Zyndram - Kościałkowskiego. Po przyjęciu tekstu telegramów, głos zabrał p. płk. mgr. Teodor Pastecki — naczelnik Wydziału Farmaceutycznego Ministerstwa Opieki Społecznej, podkreślając wielkie znaczenie współpracy nauki, władz państwowych i całego zawodu, dla dalszego rozwoju polskiej Farmacji, poczym zgodnie z programem zebrania, wygłoszone zostały następujące referaty:

1. Mgr W. Filipowicz — „Od wojny światowej do chwili obecnej"

2. Prof. Br. Koskowski — „Rok 1914—1917 pierwsze zręby organizacji służby zdrowia, udział w niej farmaceutów".

3. Prof. Dr. St. Weil — „Organizacja władz farmaceutycznych w odrodzonej Polsce",

4. Dyr. Mgr W. Zdankowski — „Prace Wydziału Farmaceutycznego ministerstwa Zdrowia Publicznego.

NOWE WYDAWNICTWA

Rozwój polskiego przemysłu farmaceutycznego w okresie dwudziestolecia niepodległości Państwa Polskiego. *Dr. Stefan Otolski, Warszawa, 1938. Odbitka z Warszawskiego Czasopisma Lekarskiego.*

Na wstępie swej pracy autor podaje historię powstania przemysłu farmaceutycznego, jego granice działalności ogranicza do trzech najważniejszych kierunków rozwoju: a) wytwórczość chemikalii leczniczych, b) przeróbka chemikalii oraz surowców roślinnych i zwierzęcych na przetwory farmaceutyczne i wreszcie c) nadanie tym przetworom form gotowych dostosowanych do potrzeb lecznictwa.

Młody polski przemysł farmaceutyczny podobnie jak zagraniczny powstał w większości z aptek jeszcze przed wojną. Właściwy jednak rozwój rodzimej produkcji farmaceutycznej datuje się dopiero z chwilą restytuowania się Państwa Polskiego.

Dalej autor, w sposób rzeczowy omawia fazy rozwoju poszczególnych działów, które z każdym rokiem, pomimo trudnych warunków, stale rozwijały się i krzepły. Wreszcie omawia stały wzrost produkcji chemikalii. Załączone tabelki wskazują na stały wzrost produkcji.

Na szczególną uwagę zasługuje wzrost w ciągu ostatnich 10 lat, gdy w roku 1928 w 20 istniejących podówczas fabrykach i laboratoriach obrót towarowy wynosił — 13.000 q, a pieniężny — 24 miliony złotych, to w 1938 r. w 40 przemysłowych firmach farmaceutycznych obrót pieniężny wynosi około 50 milionów złotych.

Jak słusznie zaznacza w swej pracy autor, że na rozwój produkcji polskiego leku wpłynęła korzystna polityka wojska oraz duże zakupy Ubezpieczalni Społecznej.

Wypada dodać, prócz wymienionych czynników na pomyślny rozwój rodzimego przemysłu w dużej mierze przyczyniło się również społeczne ustosunkowanie aptekarstwa oraz znaczna część zawodu lekarskiego.

W końcowym ustępie autor wskazuje na konieczność uruchomienia całego systemu fabryk chemicznych, które produkowałyby półfabrykaty chemiczne oraz dalsze fazy przerobu dla fabryk trudniących się końcową fabrykacją. Przy tym zwraca uwagę na konieczność stałej współpracy świata naukowego z przemysłem.

Za bezstronne i rzeczowe ujęcie przy opiniowaniu o rozwoju polskiego przemysłu farmaceutycznego należy się autorowi całkowite uznanie.

Kornel Piotrowski.

DRUKARNIA I LITOGRAFIA

JAN COTTY

egz. od 1863 roku

Warszawa, Kapucyńska 7. Tel. 612-29, 236-49

WYKONYWA:

plakaty, książki, czasopisma, etykiety, opakowania, kartony, prospekty, katalogi i t. p.

CENY NISKIE

Dokładne i terminowe wykonywanie zamówień.
Nowoczesne urządzenia fabryczne.

Prosimy wpłacić

zalegającą prenumeratę

załączonym blankietem

P. K. O. konto nr. 24.600

L. ....

Deklaracja

Uprzejmie proszę o przyjęcie mnie w poczet członków Stowarzyszenia „NOWA FARMACJA”.

1. Imię i nazwisko ....
2. Miejsce, data urodzenia ....
3. Przynależność państwowa i wyznanie ....
4. Data i miejsce ukończenia studiów ....
5. Tytuły naukowe ....
6. Miejsce i rodzaj zatrudnienia ....

....

7. Do jakich stowarzyszeń zawodowych należy ....

....

8. Miejsce zamieszkania ....

....

Podpis ....

Data ....

Członkowie wprowadzający.

Podpis	Podpis ....
Adres	Adres ....
Nr. legitymacji	Nr. legitymacji ....
Data podpisu	Data podpisu ....

---

wpłynęło dn. ....

Decyzja Zarządu ....

Data ....

Przewodniczący

UWAGA: zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania z dn. 26-II-35 r. wpisowe do Stow. „Nowa Farmacja” wynosi obecnie **zł. 2.00** — składka mies. **zł. 1.00**

Huta Szklana „FENIKS"

Spółka Akcyjna w Piotrkowie Tryb.

Szkło oranżowe i białe dla przemysłu chemiczno-farmaceutycznego i spożywczego (browary, fabryki wód mineralnych i gazowych).

Butelki, flakony, słoiki, gąsiory, balony, demiony (oplatanki) i t. p. wszelkich rodzajów i rozmiarów, do zwykłych korków i z korkami doszlifowanymi.

Produkcja maszynowa, — gatunek bezkonkurencyjny

OFERTY I WZORY — NA ŻĄDANIE

Tel. w Piotrkowie Nr 14-11. Tel. w Warszawie 808-10

Adres dla depesz: FENIKS Piotrków

Skrzynka pocztowa 1387. Rach. w P. K. O. Nr 101.135.

PRZY OGÓLNYM WYCZERPANIU USTROJU, STANACH PRZEMĘCZENIA FIZYCZNEGO I PSYCHICZNEGO, NEURASTENII, HISTERII, NIEMOCY PŁCIOWEJ

CZŁOWIEK STAJE SIĘ PODOBNY DO ŚLIMAKA

ZASTOSOWANIE WÓWCZAS NASZEGO

NOWEGO PREPARATU

TRITONINY — ASMIDAR

GLUKON. STRYCHNINY DWUGLICEROFOSFORANU SODU I DWUMETYLOARSENIANU SODU W POSTACI AMP. DO WSTRZYK. PODSK. I DOMIĘSN.

USUWA NATYCHMIAST

TEN PRZYKRY STAN

WSTRZYKIWANIA BEZ WZGLĘDU NA SERIĘ, ZUPEŁNIE NIEBOLESNE

OPAKOWANIE
PUDEŁKA O ZAWARTOŚCI 10 AMP. SERII I, II I III ORAZ
PUDEŁKA PO 30 AMP., ZAWIERAJĄCE I, II I III SERIE

ASMIDAR • WARSZAWA • GRZYBOWSKA 33